

УТВЪРДИЛ: /п/

НИКОЛАЙ СИРАКОВ

Областен управител на област Габрово

**Областна стратегия за развитие на
социалните услуги
в Област Габрово
2016 – 2020 г.**

Съдържание

<u>Резюме</u>	5
<u>Раздел А: Контекст и оценка на нуждите</u>	6
1. Контекст	6
1.1. <u>Предистория: как е създадена стратегията</u>	6
1.2. <u>Обхват и фокус на стратегията</u>	7
1.3. <u>Съответствие с международни, национални и местни политики</u>	7
<u>Международни политики – конвенции, документи на ЕС</u>	7
<u>Национални приоритети в развитието на социални услуги</u>	8
<u>Документи на областно и общинско ниво</u>	8
2. Изводи от анализа на ситуацията и оценка на потребностите в област Габрово	9
2.1. <u>Тенденции в развитието на област Габрово</u>	9
2.2. <u>Идентифицирани рискови групи и потребности</u>	11
2.3. <u>Изводи за състоянието на мрежата от услуги в областта</u>	11
<u>Раздел Б: Стратегия за развитие на социални услуги</u>	14
3. Визия и цели	14
3.1. <u>Визия</u>	14
3.2. <u>Ценности и принципи</u>	15
3.3. <u>Направления и приоритети</u>	15
3.3.1. <u>Приоритетни направления</u>	15
3.3.2. <u>Приоритетни целеви групи</u>	16
3.4. <u>Цели</u>	19
3.4.1. <u>Общи и специфични цели</u>	19
3.4.2. <u>Ключови индикатори</u>	20
4. Интервенция – социални услуги и мерки	21
4.1. <u>Мерки и дейности по Направление 1: Дългосрочна грижа за възрастни хора и хора с увреждания</u>	21
<u>Таблица 1: Планирани социални услуги и мерки в област Габрово – Направление 1: Дългосрочна грижа за възрастни хора и хора с увреждания</u>	26
4.2. <u>Мерки и дейности по Направление 2: Превенция, ранна интервенция и услуги за деца и семейства в риск</u>	38
<u>Таблица 2: Планирани социални услуги и мерки в област Габрово – Направление 2: Превенция, ранна интервенция и услуги за деца и семейства в риск</u>	42
4.3. <u>Мерки и дейности по направление 3: Човешки ресурси и сътрудничество</u>	51
4.4. <u>Сравнителна таблица за броя на персонала преди стартирането (2015) и в хода на изпълнение на Стратегията 2016-2020 г.</u>	53
5. Логическа рамка и ключови индикатори за успех	57
<u>Раздел В: План за действие</u>	63
6. Управление и координация на изпълнението на стратегията	63
6.1. <u>Структури за координация на областно и общинско ниво</u>	63
6.1.1. <u>Областен управител и Областен съвет за развитие</u>	63

6.1.2.	РДСП и ДСП	64
6.1.3.	Общини	65
6.1.4.	РИО на МОН	66
6.1.5.	Дирекция Бюро по труда	67
6.1.6.	Регионална здравна инспекция	67
6.1.7.	Участие на НПО	67
6.2.	Система на мониторинг и оценка. Работа на ЗМО	68
6.2.1.	Конкретни цели и задачи на системата за мониторинг и оценка	68
6.2.2.	Изграждане на система за мониторинг и оценка на стратегията	69
6.2.2.1.	Създаване на звено за мониторинг и оценка	69
6.2.2.2.	Планиране и изпълнение на дейностите за мониторинг и оценка	70
6.3.	Основни партньори. Механизми на партньорство	70
6.4.	Основни етапи в изпълнението на стратегията	71
7.	Ресурси	72
7.1.	Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията	72
7.2.	Финансови и материални ресурси	72
8.	Комуникационна програма	77
8.1.	Цели и водещи принципи	77
8.2.	Оперативно изпълнение на комуникационната програма	78
8.3.	Времеви график за изпълнение на стратегията	79
	Раздел Г: Приложения	84

Резюме

Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово (2016 – 2020) е основен програмен документ, който задава рамката за провеждане на социалната политика на областно ниво за периода 2016-2020 година. Тя допринася за изпълнението на секторните политики, свързани със социалните услуги в област Габрово.

Областната стратегия е създадена в процес на партньорство и поставя основите на устойчив механизъм на координация между заинтересованите страни в областта (Областна администрация, РДСП, общински администрации и общински съвети, структури на Агенция за „Социално подпомагане”, местни структури на централната държавна власт, социални услуги, НПО и други) с основна роля на Областна администрация – Габрово и РДСП Габрово и методическа помощ от страна на регионалните координатори по Проект ”Развитие на системата за планиране и предоставяне на социални услуги на регионално равнище”. След съгласуване с Областния съвет за развитие и Регионална дирекция „Социално подпомагане” (РДСП) Стратегията е утвърдена от Областен управител - Габрово.

Обхват. Областна стратегия 2016-2020 г. е изготвена на база изводите от реализираната Областна стратегия 2011-2015 г. и приетите анализи на ситуацията и оценка на потребностите в сферата на социалните услуги на четирите общини от област Габрово. При разработването ѝ са взети под внимание и действащите стратегически документи в областта на социалната политика на национално ниво. Търсено е съответствие между предлаганите социални услуги и реалните потребности на различни уязвими общности. В този смисъл стратегията задава областната рамка и параметрите на социалните услуги, които ще осигурят по-качествен живот на рисковите групи, ще допринесат за преодоляване на социалната изолация и неравнопоставеност. Планираните социални услуги и мерки ще се изпълняват на територията на областта през следващите пет години (2016 – 2020 г.).

Визия. Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово се основава на принципите на приемственост, последователност, съгласуваност на политиките, партньорство между институциите и социалните партньори, прозрачност и информираност на обществото. Тя зачита основните човешки права, утвърдени в международните документи и конвенции за защита на правата на човека и основните свободи. В този смисъл предлаганите в нея цели и дейности са в хармония с правото на всяко човешко същество да развие максимално своите възможности, без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение. За постигането на тези цели Областната стратегия предвижда развиването на устойчива и ефективна система от качествени и достъпни социални услуги, които поставят в своя център ползвателя, отговарят на нуждите на общността и осигуряват равен достъп.

В този контекст визията на Стратегията е следната:

Осигуряване на ефективна мрежа от качествени социални услуги, достъпни за оптимален брой рискови групи, осигуряващи пълноценна интеграция в живота на общността.

Основна ценност за стратегията е всяко човешко същество със своята уникалност на възможностите. Чрез областната стратегия област Габрово се присъединява и към европейските принципи на хуманност и солидарност като **осигурява достъпни и качествени социални услуги в област Габрово, интеграция на общности и индивиди, пълноценна реализация и грижа за хората от рисковите групи.**

Приоритетите и целите на стратегията са идентифицирани въз основа на заключенията и препоръките от направеното проучване и цялостен анализ на ситуацията и потребностите на рисковите групи в област Габрово. Изведени са три приоритетни направления, като към всяко е формулирана обща цел и няколко специфични цели:

Приоритетно направление 1: Дългосрочна грижа за възрастни хора и хора с увреждания

Обща цел: Създаване условия за пълноценен и достоен живот в общността и в семейна среда на възрастни хора и хора с увреждания според индивидуалните им потребности.

Специфична цел 1.1.: Деинституционализация на грижата за възрастни хора и хора с увреждания, включително осигуряване на достъп до качествена алтернативна резидентна грижа от семеен тип.

Специфична цел 1.2.: Насърчаване на мобилни услуги за стари хора и хора с увреждания за подкрепа в дома.

Специфична цел 1.3.: Развитие на услуги в общността за стари хора и възрастни хора с увреждания за осигуряване на по-добър начин на живот.

Приоритетно направление 2: Превенция, ранна интервенция и услуги за деца и семейства в риск

Обща цел: Развитие на нови и осигуряване устойчивост на съществуващи услуги, насочени към подкрепа на семейства и индивиди за задържане в тяхната семейна и домашна среда, развитие на умения, превенция на насилие, рисково поведение и социална маргинализация.

Специфична цел 2.1.: Ограничаване до минимум изоставянето на деца и подкрепа задържането им в биологичното семейство. Приоритетно развитие на приемната грижа.

Специфична цел 2.2.: Подобряване и развитие на мрежата от социални услуги в общността за деца/младежи.

Специфична цел 2.3.: Повишаване ефективността на услугите за социална интеграция, закрила на децата от насилие, борба с negliжирането и противообществените прояви при децата и др.

Приоритетно направление 3: Човешки ресурси и сътрудничество

Обща цел: Насърчаване развитието на човешките ресурси в социалната сфера и осигуряване подкрепата на всички заинтересовани страни в процеса по предоставяне на социални услуги.

Специфична цел 3.1.: Развитие на капацитет за управление и предоставяне на качествени и ефективни социални услуги.

Специфична цел 3.2.: Подобряване взаимодействието между социалните услуги в област Габрово, засилване на партньорството с публични власти и институции и насърчаване сътрудничеството с други сектори.

В Стратегията са описани в детайли мерките, дейностите и индикаторите за постигане на общите и конкретни цели, системата за мониторинг и оценка, отговорностите и ролите на общините и институциите на областно ниво, доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни, необходимите ресурси – човешки и финансови, времеви график за изпълнението на стратегията.

Областната стратегия за развитие на социалните услуги ще се изпълнява на областно и общинско ниво с общите усилия на всички заинтересовани страни в съответствие с техните компетенции, идентифицирани потребности на групите в риск и планираните дейности за посрещането им. Общините отговарят за цялостното изпълнение на Областната стратегия за развитие на социалните услуги на тяхната територия. За тази цел те разработват, приемат и прилагат общински стратегии развитие на социалните услуги и план за действие. Условие за изпълнението на планирания обем социални услуги и постигане на качеството на услугите в съответствие със съвременните стандарти е изграждането на квалифициран персонал.

Областната стратегия ще обърне специално внимание на приоритетно направление за изграждането на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество с цел повишаване на ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси.

Раздел А: Контекст и оценка на нуждите

1 Контекст

1.1 Предистория: как е създадена стратегията

Реформите в социалната сфера започнаха през 1998 г. с приемане на Закона за социалното подпомагане /ЗСП/ и последвалите го поднормативни и нормативни актове. В резултат на този закон последваха промени - през 2002/2003 година е създадена правната рамка за предоставяне на социални услуги. Този ангажимент е възложен на общините като местни органи за самоуправление. През април 2010 г. се приеха промени в ЗСП и Правилника за неговото прилагане, с което се въведе задължението всяка областна администрация да разработи и приеме областна стратегия за развитие на социални услуги за период от пет години. След утвърждаването на областната стратегия, общинските съвети приемат стратегии и годишни планове за развитие на социални услуги на общинско ниво. Целта на стратегията е да се гарантира разкриването на социални услуги, които да отговарят на конкретните потребности на хората от целевите групи не само на територията на общината, но и в областта.

Анализът на ситуацията и оценката на потребностите на рисковите групи в област Габрово е част от планирането на Областната стратегия за развитие на социални услуги. Той се базира на проведени и одобрени от съответните общински съвети анализи за ситуацията и оценка на потребностите на социалните услуги във всички общини. В аналитичния доклад се включва анализ на социално-икономическия профил, за който е използвана наличната статистическа информация, административната статистика и отчетност на компетентните в съответния сектор и организация. Ситуационният анализ цели да се направи оценка на наличните ресурси и услуги в областта, да се набави детайлна информация за броя на индивидите и групите в риск и въз основа на това да се планират адекватно реалните нужди от разкриването на нови социални услуги и подобряването на съществуващи.

Със заповед №РРТУ-02-69/25.05.2015 г. на Областен управител беше определен областен оперативен екип за разработване на Областната стратегия, чиито задачи са да събира и анализира необходимата информация в приоритетните направления на социалната политика, дава аргументирани мнения и препоръки относно потребностите на различните рискови групи,

извежда визия и приоритети, планира различните социални услуги и мерки, определя ключови индикатори за наблюдение и оценка. В процеса на изготвяне на анализа на ситуацията се включиха представители на четирите общински администрации, териториални звена на държавната администрация, неправителствени организации и областните координатори, работещи по проект на АСП „Развитие на системата за планиране и предоставяне на социални услуги на регионално равнище”.

1.2 Обхват и фокус на стратегията

В географско отношение обхватът на стратегията покрива всички общини на територията на област Габрово – Габрово, Дряново, Севлиево и Трявна.

Със създаването на Областна стратегия се цели да се преодолее неравномерността в развитието и достъпа до социални услуги. По отношение на териториално разпределение в областта, социалните услуги са концентрирани предимно на територията на общинските центрове и обхващат най-вече ползватели от града. Въпреки развитието на социални услуги в общността и резидентен тип услуги, в област Габрово продължават да функционират определени специализирани институции.

В този контекст областното планиране има за цел да очертае насоките за създаване на мрежа от социални услуги, която отговаря на нуждите на рисковите групи и е ефективна в своето действие от управленска и икономическа гледна точка. Стратегията задава както областната рамка, така и параметрите на социалните услуги във всяка от общините на територията на област Габрово.

В стратегията са включени социални услуги за всички рискови групи на територията на областта. Изведени са приоритети, целеви групи и услуги за периода на действието ѝ. Приоритизирането е основано на остротата на проблемите и наличните ресурси.

1.3 Съответствие с международни, национални и местни политики

Международни политики – конвенции, документи на ЕС

Настоящата стратегия е разработена в съответствие със специфичните препоръки на Съвета на ЕС в областта на социалната политика, добрите практики на страните членки на ЕС, както и с редица международни документи, които третираат въпросите, свързани със защита на правата на човека, ефективно упражняване на правата и подобряване живота на децата, подобряване качеството на живот на възрастните хора и хората с увреждания.

При разработването на стратегическите документи на местно и областно ниво се прилагат принципите, утвърдени в **международни нормативни актове**, в сферата на социалното развитие, като:

- Харта на основните права на ЕС;
- Европейска социална харта;
- Европейска конвенция за защита правата на човека и основните свободи;
- Европейска стратегия за здравеопазване;
- Конвенция на ООН за правата на детето;
- Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания и Факултативният протокол към нея;
- Конвенция на ООН срещу насилието и дискриминацията;
- Международния пакт за социални, икономически и културни права.

Национални приоритети в развитието на социалните услуги

Същността на държавната политика в областта на социалните услуги в България е определена в няколко стратегически и програмни документи на национално ниво, чрез които се изясняват основните цели, приоритетите и мерките, които се планират в развитието на социалните услуги. Областната стратегия е разработена в съответствие с националните приоритети в развитието на социалните услуги, залегнали в следните основни стратегически документи:

- Национална програма за развитие: България 2020;
- Национална стратегия за дългосрочна грижа;
- Национална стратегия за детето 2008 – 2018 година;
- Национална стратегия „Визия за деинституционализацията на децата в Република България”;
- План за действие за изпълнение на Национална стратегия „Визия за деинституционализацията на децата в Република България”;
- Актуализирана стратегия за демографско развитие на населението в Република България 2012 – 2030 г.;
- Национална концепция за насърчаване на активния живот на възрастни хора в България (2012 – 2030 г.);
- Актуализирана стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008 – 2015 г.;
- Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020;
- Актуализираната стратегия по заетостта на Република България 2013-2020 г.

От 2000 г. държавата провежда целенасочена реформа в сферата на социалните услуги, която стартира първо в сферата на услугите за деца и след това премина и към услугите за другите възрастови групи.

Реформата е насочена към деинституционализация и децентрализация на социалните услуги. От система от специализирани институции, които предлагат универсален отговор на различните потребности и проблеми на хората, се премина към създаване на социални услуги в общността и услуги от резидентен тип, които индивидуализират подхода към групите в риск и целят интегрирането им в социалните общности. Въведени са отговорности на общините при управлението на социалните услуги на местно ниво. Децентрализацията намери израз и във въвеждането на регламентите и практиката на договаряне на социалните услуги с частни доставчици.

Документи на областно и общинско ниво

При планирането на социалните услуги в Областната стратегия на областно и общинско ниво са взети под внимание и следните документи:

- Областна стратегия за развитие на област Габрово (2014 – 2020 г.);
- Анализ на ситуацията и оценка на потребностите на общините – Габрово, Севлиево, Дряново и Трявна;
- Общински планове за развитие на социалните услуги;
- Общински програми за закрила на детето;
- Областни и общински програми и стратегии, във връзка с развитието на социалните услуги.

Областната стратегия следва и принципите на законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България – Конституция, Семейен кодекс, Кодекс на труда, Наказателен кодекс, Закон за закрила на детето, Закон за социално подпомагане и Правилника

за прилагането му, Закон за местното самоуправление и местната администрация, Закон за интеграция на хората с увреждания, Закон за закрила от дискриминация, Закон за защита от домашно насилие и др., както и съответните подзаконовни нормативни актове.

2 Изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите в област Габрово

Областната стратегия за развитие на социалните услуги е разработена въз основа на изготвени анализи на ситуацията и оценка на потребностите от социални услуги в четирите общини. Анализите са приети от Общинските съвети, паралелно с което е изготвен и обобщен анализ за област Габрово. Обсъдени са възможностите на съответните общини и изграждане на нови социални услуги в съответната община, но покриващи потребностите на областта.

Проучването на ситуацията в област Габрово е фокусирано върху нуждите от социални услуги, разглеждани в общия контекст на социо-икономическите проблеми, съществуващите политики и мерки за социално включване на уязвимите общности и групи от населението в областта. Рисковите групи са формулирани след анализ на техните социални и икономически предпоставки, идентифицирани чрез анализ на данните от цялостното проучване.

Обхватът на темите на проучването включва широк кръг социо-икономически проблеми, демографски тенденции, общо състояние на сектора социални услуги в област Габрово, осигурени ресурси (финансови и човешки), достъп, капацитет и качество на наличните услуги.

Изводите от анализа на ситуацията и събраните конкретни данни са основа за планирането на социални услуги, които да осигуряват достъп на клиентите; избор на вид и капацитет на услугите; избор на видове финансиране; междусекторно и междуобщинско сътрудничество. Препоръките са съобразени и с нагласите и очакванията, както на различните участници в предоставянето на услугите – местна власт, териториални структури на АСП, граждански организации, доставчици, така и на настоящите и потенциалните ползватели – рискови групи и индивиди, за които са предназначени социалните услуги.

2.1 Тенденции в развитието на област Габрово

Област Габрово се намира в северната централна част на Стара планина и на страната, като това стратегическо разположение определя многообразието от възможности за устойчиво развитие на региона. Общата територия на областта е 2 023 кв.км. и обхваща 349 населени места, администрирани в четири общини - Габрово, Дряново, Севлиево и Трявна. По официални данни на НСИ от последното преброяване на населението през 2011 г., към 1 февруари 2011 г. населението на област Габрово е 122 702 души.

В Анализа на ситуацията са разгледани подробно въпросите, свързани с демографските тенденции, икономиката и секторните политики, имащи отношение към социалните услуги. Идентифицирани са основните проблеми, които се отнасят до състоянието и развитието на социалните услуги на територията на област Габрово. В резултат от проучването са очертани основните фактори, които влияят на рисковите групи, нуждаещи се от социални услуги, както и причините, пораждащи конкретната ситуация на неравнопоставеност на уязвимите групи от населението.

Изводи от демографската характеристика и анализа на икономическото развитие на областта:

- Населението на областта в последните 30 години прогресивно намалява средно с 2,17 % годишно, като за 2014 г. намалението е с 1,6 %, сравнено с 2013 г.

- Съществува трайна тенденция към застаряване на населението в област Габрово. Делът на младото население (под 19 г.) постоянно намалява, намалява също и населението в трудоспособна възраст. Увеличава се делът на населението над 65 г. Процесът на остаряване е по-силно изразен сред жените отколкото сред мъжете. Относителният дял на жените на възраст над 65 години е 59,63%, а на мъжете – 40,37 %. Това се дължи на по-високата смъртност при мъжете и по-ниска средна продължителност на живот, която за мъжете е 73,07 години, а при жените е 79,11 години.
- Миграцията обхваща предимно лица в трудоспособна възраст и е насочена както към големите градове, така и добре развити страни на Европейския съюз. Тя е процес, който влияе негативно върху демографската характеристика и предопределя повишаването броя на възрастните хора спрямо общия брой на населението.
- Тенденциите за застаряване на населението, повишаване на смъртността на хората в трудоспособна възраст, отрицателния прираст, относително увеличаващата се продължителност на живота определят нуждата от социални услуги за специфична целева група – възрастни хора, включително и хора с увреждания.
- По-висок е делът на градското население – за областта той е 82% (за страната 73,1%). По-висок е делът на жените – за областта той е 51,64 %. Концентрацията на население в градовете предопределя и концентрацията на социалните услуги там. Необходимо е да се предвидят специфични услуги в домашна среда, мобилни екипи и дейности за превенция, които да обхванат и населението в отдалечени, планински райони и малки населени места. Именно там болшинството от населението е възрастни хора, включително с увреждания.
- Въпреки наличието на непрекъснато увеличаващ се брой здравни услуги, в системата на здравеопазването съществуват редица проблеми, свързани основно с достъпа и качеството на здравните услуги – нарастване броя на хоспитализациите, на случаите с късна диагностика и настъпващи усложнения и в крайна сметка влошаване на здравния статус на населението.
- Прегледът на развитието на област Габрово за периода до 2013 г. показва възстановяване на икономиката след кризата от 2008-2009 г. и наличие на потенциал за постигане на относително стабилни нива на растеж след 2014 г.
- Сравнението на някои основни икономически показатели потвърждава резултатите от проведените проучвания и анализа на статистическа информация, че област Габрово притежава значителен потенциал по отношение на икономическото развитие.
- В по-слабо развитите периферни райони затрудненият транспортен достъп води до липса на ефективна икономическа дейност, по-високи равнища на безработица, процес на обезлюдяване на населените места и недостатъчно предлагане на обществени услуги.
- Направеното допитване сред общините в област Габрово във връзка с последващата оценка на ОСР показва, че като положителни за периода 2005-2013 г. се оценяват тенденциите в развитието, свързани с намаляване на безработицата, подобряване на инфраструктурата (вкл. ВиК и управление на отпадъците) и социалните услуги.
- Според проучване, направено сред представители на бизнеса, администрацията и гражданите в рамките на проект „Ефективна координация за стратегическо планиране и мониторинг на регионалното развитие на област Габрово” лошо се оценява състоянието на здравните грижи в областта. Основните идентифицирани проблеми са свързани с неудовлетвореност от достъпа и качеството на спешната помощ, материалното оборудване на лечебните заведения, квалификацията на медицинския персонал и качеството на предоставяните услуги.
- Предвид това, че областта е малка и компактна като територия, има равномерно разпределение на хората от целевите групи, като няма значително струпване на хора от определена целева група. развитието на социалните услуги през предишния планов период показва и равномерно развитие на мрежата от социални услуги и доставчици на социални услуги.

- През изминалия планов период повечето от разкритите социални услуги работиха над заявления капацитет и това наложи увеличаване капацитета на някои от тях. Увеличаването на капацитетите на съществуващите социални услуги през периода до 2014 г. показва, че голяма част от рисковите групи вече са запознати с услугите и активно ги ползват. Това доказва, че една голяма част от рисковите групи вече е обхваната и ползва наличните социални услуги.

2.2 Идентифицирани рискови групи и потребности

От извършения анализ на социо-демографската и икономическа картина на областта се очертават някои типични фактори, които поставят лицата в неравностойно положение и провокират появата на рискови групи: увреждане или здравословен проблем в семейството, затруднен достъп до здравни услуги, отдалеченост на населеното място, ниски доходи на хората в надтрудоспособна възраст, многодетството, неравностойна позиция на пазара на труда, трайна липса на собственост и доходи, противообществени прояви, рискове, засягащи децата и лица в институции.

Приоритетно Областната стратегия за развитие на социалните услуги 2016-2020 г. обръща внимание на следните рискови групи:

- стари хора (самотни стари хора);
- възрастни хора с увреждания;
- възрастни хора настанени в институции;
- деца със специални потребности;
- деца и семейства в риск.

2.3 Изводи за състоянието на мрежата от услуги в областта

Изводите за състоянието на мрежата от социални услуги в Област Габрово са направени въз основа анализа на ситуацията и ежегодния мониторинг по изпълнение на Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово (2011 – 2015 г.). Тя е разработена през 2010 г. в процес на партньорство между заинтересованите страни в областта (областна администрация, РДСП, общински администрации и съвети, структури на АСП, местни структури на централната държавна власт, социални услуги, НПО и други) с общата координация на Областна администрация – Габрово и РДСП Габрово. Съгласувана е от Областния съвет за развитие с Решение №3/11.11.2010 г. и е утвърдена от Областен управител Габрово със заповед №222/25.11.2010 г.

През периода на действие на Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово са изготвени четири Годишни мониторингови доклада за всяка една година от изпълнението на стратегията – за 2011 г., за 2012 г., за 2013 г. и за 2014 г. Изготвените доклади и изложените в тях данни дават ясна представа за развитието на мрежата от социални услуги в областта.

През 2012 г. на среща на разширения екип на ЗМО се взе решение да се актуализират Обобщената таблица за планираните услуги и Оперативния план с времеви график за изпълнение на Стратегията. Променени бяха част от сроковете, свързани с реформиране на резидентните услуги и създаването на нови услуги в общността. Актуализирани са наименованията и капацитетът им. Измененията не засегнаха стратегическата част и не са свързани с промени в цялостната визия, ценности и принципи на Областната стратегия за развитие на социалните услуги област Габрово.

Чрез Годишните мониторингови доклади на ОСРСУ в област Габрово може да се проследи дейността и развитието на социалните услуги по приоритетни направления. В края на стратегическия период може да се обобщи, че функционират успешно различни социални услуги, които в голяма степен се припокриват с планираните.

По отношение на териториално разпределение в областта, социалните услуги са концентрирани предимно на територията на общинските центрове и обхващат най-вече ползватели от града. Това е характерно в по-голяма степен за общините Габрово и Трявна, където са разположени съответно 95% и 100% от услугите в града. В другите две общини разпределението на услугите е по-равномерно - за Дряново (54,55% в града към 45,45% в малки населени места) и Севлиево (58,82% в града към 41,18% в малки населени места).

Предлаганите алтернативни социални услуги обхващат широк кръг от рискови групи. Процентът на откритите през периода на действие на ОСРСУ (2011-2015 г.) резидентни услуги и услугите в общността в област Габрово е висок. Отчитайки икономическото, политическо и социално положение на страната, темпът на развитие на социалните услуги е много добър. В Община Габрово функционират приблизително 95% от социалните услуги в общността, в т.ч. и резидентен тип като процентът се увеличи, поради закриване на две от институциите за деца. В останалите общини в областта разпределението е както следва: Община Дряново – 82%, Община Севлиево – 81% и Община Трявна – 75%.

В изпълнение на държавната политика по деинституционализация на територията на Община Габрово се реализира проект „Разкриване на иновативни услуги за деца и семейства в Община Габрово“, който подпомогна процеса по закриването на Дом за медико-социални грижи за деца гр. Габрово от 01.10.2015 г. Разкрити бяха нови иновативни услуги, а именно:

- Център за майчино и детско здраве;
- Център за ранна интервенция;
- Дневен център за деца с уреждания;
- Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи.

По проект „Детство за всички“ в област Габрово бяха изградени 4 бр. ЦНСТ за деца/младежи с увреждания, достатъчни да покрият нуждите в областта. Считано от 01.11.2015 г. се закрива ДДЛРГ „Христо Райков“ в гр. Габрово и с Решение №099 от 28.04.2015 г. на Общински съвет – Севлиево е дадено съгласие за закриване на ДДЛРГ „Велика и Георги Ченчеви“ от 01.01.2016 г.

Голямо развитие има социалната услуга „Приемна грижа“. Все повече семейства приемат идеята за полагане на грижи за дете в риск. Към месец 12.2015 г. професионалните и доброволните приемни семейства в областта са 88 бр. В тях са настанени 57 деца. На територията на областта се реализира проект „И аз имам семейство“ в общините Габрово, Дряново и Трявна. Проектът приключва на 31.12.2015 г. и предстои продължаването му през 2016 г.

В областта се предоставя по НП АХУ и по проекти към ОП РЧР социалните услуги „Личен асистент“ и Обществена трапезария.

По отношение обхвата на услугите, предоставяни от външни доставчици, около 1/3 от всички услуги са предоставяни от външни доставчици. От общо 52 социални услуги - 18 се предоставят от външни доставчици, а останалите 34 се управляват от общините.

През изминалия стратегически период се реализираха голяма част от планираните услуги. Липсата на финансов ресурс за изграждането и оборудването на подходяща материална база е причина да има неразкрити социални услуги, идентифицирани като необходимост и заложи в ОСРСУ (2011-2015 г.) Липсват кризисен център за деца и жени, преживели насилие, услуги за лица с деменция, приют, социални услуги от резидентен тип за стари хора и възрастни хора с увреждания.

Изводите и препоръките от изготвените мониторингови доклади и извършените Общински оценки за изпълнение на стратегиите за развитие на социалните услуги в периода на действие на ОСРСУ (2011-2015 г.) са:

- Подобрени са условията за самостоятелен живот в домашна среда на възрастни хора, самотно живеещите и хора с увреждания чрез използване услугите на Домашен социален патронаж, Домашен помощник и Личен асистент. Необходимо е да се

работи още в тази посока, тъй като потребностите от индивидуална грижа в дома се увеличават.

- Наблюдава се намаляване броя на децата, настанявани в ДДЛРГ на територията на областта. Приоритетно децата в риск, нуждаещи се от закрила се настаняват в семейства на роднини и близки, приемни семейства и ЦНСТ, което потвърждава необходимостта от разкриване на резидентен тип услуги.
- На територията на областта липсва услуга от резидентен тип за спешно настаняване - Център за временно настаняване или Приют, която да действа целогодишно.
- Развити са услугите по превенция на деца в риск, подкрепа на техните семейства, възрастни хора с увреждания. Необходимост от устойчивост.
- Добре развиващи са формите на алтернативна семейна грижа като „Приемна грижа” и настаняване в семейства на близки и роднини.
- Недостатъчното финансиране на някои от социалните услуги води до ниска мотивация на персонала, текучество и последващ недостиг на специалисти. Необходимо е привличане на алтернативни източници на финансиране, неправителствени организации, европейски фондове и др.
- Да се осигурят възможности за непрекъснато обучение, обмяна на опит и добри практики с цел развитие капацитета на екипите, ангажирани с управление и мониторинг на социалните услуги и на доставчиците;
- Да се въведе практика за осъществяване на индивидуална и групова супервизия, като елемент от системата за управление на човешките ресурси и като средство за подобряване качеството на предоставяните услуги;
- Да продължи реформирането и реструктурирането на съществуващи специализирани институции за възрастни хора с увреждания.

Създадените и действащи социални услуги в област Габрово оформят мрежа от услуги, които покриват в по-голяма част нуждите в областта. В Областната стратегия за развитие на социалните услуги (2010-2015 г.) приоритетно се планираха и развиваха услугите за деца. В новия планови период се предвижда подобряване на качеството на съществуващите услуги и планиране развитието на социалните услуги за възрастни хора с увреждания и стари хора.

При планирането на услугите в Областната стратегия за 2016-2020 г. са взети под внимание следните препоръки:

- ✓ Осъществяване на устойчивост на услугите, насочени към ранна превенция на изоставяне на деца в родилен дом и деца с увреждания от 0 до 3 годишна възраст, както и развитие на родителски умения за предотвратяване на институционализация.
- ✓ Продължаване предоставянето на социални услуги в общността за деца в риск, включително насочени към техните родители. Да се търсят възможности за прилагане на координационен механизъм за управление на услугите с цел ефективно управление, оптимизация на човешките ресурси и повишаване на качеството на предоставяните услуги.
- ✓ Необходимо е изграждането на механизми на междусекторно партньорство между институциите за използване на техните ресурси в подкрепа на деца и семействата в риск, както и за преодоляване на бедността и социалната изолация.
- ✓ В някои общини е необходимо да се увеличи капацитета на Център за обществена подкрепа с цел извършване на мобилна социална работа в селата с деца в риск и техните семейства, във връзка с увеличаване на броя консултирани лица и на дейностите по „Приемна грижа” и работа с малцинствени групи.

- ✓ Предвид трайната тенденция към застаряване на населението в област Габрово, е необходимо да се предвидят услуги от резидентен тип и услуги в общността за възрастни хора с увреждания и стари хора.
- ✓ Продължаване дейността на социалните услуги „Личен асистент”, „Домашен помощник” и „Социален асистент” като алтернатива на институционализацията.
- ✓ Регулярно провеждане на информационни кампании във връзка с промотирането на различните видове социални услуги.
- ✓ Залагане на целенасочени мерки за преодоляване на липсата на квалифициран персонал за социалните услуги; Да бъдат предвидени специализирани обучения за персонала в социалните услуги, както и срещи за обмяна на опит.
- ✓ Подобряване материалната база на някои от съществуващите услуги с оглед осигуряване на достатъчна площ за увеличени капацитет места, както и да се осигурят условия адекватни на нуждите на потребителите.
- ✓ Необходимо е да се работи в посока изграждане на общински и социални жилища, в които да могат временно да се настаняват уязвими рискови групи.
- ✓ Необходимо е да се осигури комплексна подкрепа на семействата, които полагат грижи за хора с увреждания и възрастни хора чрез развиване на форми на социални услуги в подкрепа на зависими членове на семейството, спомагащи и за трудовата реализация на лицата, полагащи грижи за тях.

Раздел Б: Стратегия за развитие на социалните услуги

3 Визия и цели

3.1 Визия

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово се основава на принципите на приемственост, последователност, съгласуваност на политиките, партньорство между институциите и социалните партньори, прозрачност и информираност на обществото. Тя зачита основните човешки права, утвърдени в международните документи и конвенции за защита на правата на човека и основните свободи. В този смисъл предлаганите в нея цели и дейности са в хармония с правото на всяко човешко същество да развие максимално своите възможности, без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение. За постигането на тези цели Областната стратегия предвижда развиването на устойчива и ефективна система от качествени и достъпни социални услуги, които поставят в своя център ползвателя, отговарят на нуждите на общността и осигуряват равен достъп.

В този контекст визията е следната:

Осигуряване на ефективна мрежа от качествени социални услуги, достъпни за оптимален брой рискови групи, осигуряващи пълноценна интеграция в живота на общността.

3.2 Ценности и принципи

В основата на всяка социална работа е човекът и неговото право максимално да развие своите възможности, без значение на етническа принадлежност, пол, възраст и социално

положение. При планирането и предоставянето на социални услуги, Областната стратегия следва основните човешки права, утвърдени в международните документи и конвенции за защита на правата на човека и основните свободи, и за правата на детето и утвърждава следните **ценности**, споделени от всички заинтересовани страни в област Габрово:

- Уважение и признание на достойнството на всеки човек, общност и група;
- Толерантност и закрила от дискриминация, признаване на различията като ценност и ресурс за развитие;
- Благосъстояние на децата и на всички жители на област Габрово;
- Гражданско участие в планирането и в наблюдението на изпълнението на Областната стратегия;
- Зачитане на равнопоставеността на половете при планирането и достъпа до социални услуги.

Всички страни, ангажирани с разработването на Областната стратегия, се обединиха около следните **принципи и подходи**, които ще бъдат следвани при изпълнението на планираните дейности и мерки:

- Планиране с участието на заинтересованите страни на областно и общинско ниво;
- Социални услуги, които отговарят на реалните нужди на рисковите групи;
- Осигуряване на равен достъп до услуги за всички рискови групи и уязвими общности, живеещи на територията на областта и достигане на услугата максимално близо до местоживеенето на потребителите;
- Индивидуализиране на оценката и на грижата за потребителя;
- Насърчаване на услугите в общността и ограничаване на услугите от резидентен тип;
- Интегриран подход към решаването на проблемите на целевите рискови групи;
- Добро управление, ефикасност и ефективност на социалните услуги, мрежи и партньорства;
- Надграждане над добрите практики и опит в услугите; постоянно повишаване на квалификацията и уменията и учене от собствения опит;
- Прозрачност и отчетност при планирането и усвояването на финансовите средства;
- Законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България;
- Постоянно оптимизиране на качеството на социалните услуги.

3.3 Направления и приоритети

3.3.1 Приоритетни направления

За да се постигне качествена промяна в социалната среда и желаното бъдещо равнище на социалните услуги, предначертано от визията на Стратегията, е необходима целенасочена интервенция в няколко приоритетни направления.

Ключовите приоритетни направления на Областната стратегия са изведени в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и необходимостта от спешна намеса за решаване на ключови/критични социални проблеми на жителите на областта. Приоритетните направления са групирани в две посоки – отнасящи се до съдържанието на социалните услуги и до начина на функциониране и изпълнение на услугите и мерките за социално включване.

Избраните **приоритетни направления за съдържанието на социалните услуги** включват:

1. Дългосрочна грижа за възрастните хора и хора с увреждания.

Създаване на условия за качествено предоставяне на грижи за възрастни хора и хора с увреждания, насочени към повишаване качеството им на живот, като се съблюдава принципът

за независим живот в семейната среда или в близост до нея. Услугите, отличаващи се с домашна атмосфера, са съобразени с индивидуалните потребности, желания и условия на живот. През настоящия период ще се обърне внимание на деинституционализацията на стари хора и възрастни с увреждания като ще стартира поетапното им извеждане от институциите и разкриването на нови резидентни услуги и услуги за подкрепа в дома.

2. Превенция, ранна интервенция и услуги за деца и семейства в риск.

Това са широк кръг от услуги в общността за деца и семейства в риск, насочени към превенция на рисковите фактори за развитието на децата и уязвимостта на семействата. Деинституционализацията на грижите за деца донесе коренна промяна в социалните услуги в областта, осъществявана чрез развитието на широка мрежа от услуги, с цел подкрепа на семействата в риск за грижа за децата и превенция на изоставянето, както и извеждане на децата от специализираните институции. Предстои да бъде закрит и ДДЛРГ – Севлиево. Процесът на деинституционализация на деца в Област Габрово бе изключително успешен и през настоящия планов период предстои да се осигури устойчивост на новоразкритите алтернативни на институциите социални услуги в общността, да се повиши качеството им и да се развият нови услуги по превенция и ранна интервенция.

3. Човешки ресурси и сътрудничество.

Това направление ще допринесе за повишаване на качеството и ефективността на социалните услуги чрез изграждане на необходимия капацитет за управление на областно и общинско ниво и чрез осигуряване на квалифициран и компетентен персонал за предоставяне на услуги, както и за повишаване на ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

В процеса на планирането, недостигът на квалифициран персонал за разкриване на социалните услуги е идентифициран от всички участници като един от основните рискове за реализацията на стратегията.

Затова изграждането на необходимия капацитет за управление и за предоставяне на социални услуги се очертава като крайно необходима мярка – условие както за изпълнението на планирания обем социални услуги и мерки, така и за постигане на качеството на услугите в съответствие със съвременните стандарти.

Въвеждането на ефективна система от социални услуги на областно ниво изисква активно партньорство между общините в област Габрово за развиване на конкретни социални услуги и мерки за социална подкрепа. Проблемите на хората в риск изискват комплексна намеса, която може да се постигне само чрез връзки на взаимодействие между различните публични и социални сектори – социални услуги и подпомагане, образование, здравеопазване, заетост, инфраструктура и жилищна среда.

3.3.2 Приоритетни целеви групи

Планираните дейности в Областната стратегия ще обхванат всички рискови групи, изведени при анализа на ситуацията. Определянето на приоритетни целеви групи в никакъв случай не изключва останалите рискови групи, но задава основния фокус на интервенцията през периода на стратегията.

Приоритетните целеви групи, към които са насочени социалните услуги и мерки за социално включване в област Габрово са:

- Стари хора (самотни стари хора);
- Възрастни хора с увреждания;
- Възрастни хора настанени в институции;
- Деца със специални потребности;

- Деца и семейства в риск.

От извършения анализ на социо-демографската и икономическа картина на областта се очертават някои типични фактори, които поставят лицата в неравностойно положение и провокират появата на рискови групи: увреждане или здравословен проблем в семейството, затруднен достъп до здравни услуги, отдалеченост на населеното място, ниски доходи на хората в надтрудоспособна възраст, многодетството, неравностойна позиция на пазара на труда, трайна липса на собственост и доходи, противообществени прояви, рискове, засягащи децата и лица в институции.

От всички идентифицирани в Анализа на ситуацията целеви групи, Областната стратегия за развитие на социалните услуги приоритетно ще обърне внимание на следните рискови групи:

Стари хора – Увеличаването на броя стари хора в областта се дължи на бързите демографски промени – намаление на раждаемостта, удължаването продължителността на живота, миграцията и емиграцията на младите хора. В по-голямата си част тези хора са в особена уязвимост, поради невъзможност за справяне с ежедневните си дейности и домашни задачи, социална изолираност, влошено общо физическо и психическо състояние и липса на социални контакти. Голяма част от старите хора живеят в селата, имат ниски доходи и са изолирани. Те са една от рисковите групи, които се нуждаят от социални услуги, но по различни причини остават необхванати от тях. Застаряването на населението се очаква да доведе до допълнителна необходимост от редица свързани със здравето услуги, включително услуги за дългосрочни грижи. Допълнително идентифицирани нужди са подкрепа при водене на домакинството и извършване на дребни битови услуги. Непознати са все още моделите на превантивни социални услуги с ранна степен на интервенция за стари хора, имащи за цел да предотвратят загубата на независимостта на възрастните хора и тяхната социална изолация. С оглед на нарастващата нужда ще се пристъпи към разработване на превантивни модели на социални услуги, насочени към работа със семействата и близките на възрастните хора. Нараства необходимостта от наличието на социални услуги и предоставянето на грижи под формата на подкрепа у дома, в обичайна домашна среда. Това касае в изключително голяма степен самотните стари хора. Основните им потребности са свързани със затруднен достъп до здравни и социални услуги, помощ в ежедневния им бит, възможности за общуване и социални контакти. Възрастните хора се чувстват най-добре в собственото жилище сред близките си, приятелите си. Извеждането им от дома често е повод за чувство на отхвърленост. Именно затова развитието на социалните услуги за стари хора през периода 2016-2020 г. е насочено приоритетно към предоставяне на грижа в домашна обстановка.

Възрастни хора с увреждания – Делът на пълнолетните хора с увреждания в област Габрово е 13% от общия брой на населението. В тази група се включват хората с физически, психически, множествени увреждания и с умствена изостаналост. Един от основните проблеми на тази целева група е изолацията от пазара на труда, което в последствие се отразява на влошаване на здравословното състояние, поради ниски доходи. На второ място изниква проблемът със социалната изолация, отново поради липса на средства, трудно достъпна архитектурна среда или липса на подкрепа от семейството. Делът на хората с увреждания в надтрудоспособна възраст се увеличава. На територията на област Габрово функционира много добре развита мрежа от социални услуги, предназначени за възрастни хора с увреждания, но въпреки това наличните социални услуги не задоволяват напълно потребностите на лицата в риск. Необходимо е да бъде увеличен обхвата за хората с психични разстройства и умствена изостаналост, както и обхвата на услугите в домашна среда. Както и за старите хора, така и за възрастните хора с увреждания трябва да бъдат осигурени формални и неформални грижи, като приоритетно се намаляват услугите, предоставяни в специализирани институции и се увеличат социалните услуги в общността и в домашна среда, предоставяни от квалифицирани

специалисти или от членове на семейството. За превенция на институционализация на възрастните хора с увреждания е необходимо разкриването на разнообразни дневни форми на социални услуги в общността.

Възрастни хора, настанени в институции - Изискванията на ЕС са за намаляване броя на социалните институции и фокусиране върху алтернативни услуги. В много случаи това е невъзможно. Няма услуга, която помага на лица с деменция, например. Възрастните с психични проблеми не могат да се грижат сами за себе си или да останат в дневен център само за няколко часа. В случай на по-леко заболяване социалните работници препоръчват болният да използва някои от алтернативните услуги в общината. Но самите възрастни хора стоят настрана от новости и много по-лесно се съгласяват да отидат в старчески дом. Макар и болни, някои не приемат непознати да се грижат за тях. Домовете за стари хора в област Габрово обслужват възрастни хора, навършили пенсионна възраст при осигурено денонощно наблюдение и медицински грижи. Те подпомагат организирането на свободното време на настанените, задоволяват битови потребности и съдействат за участие в програми за социална интеграция и ресоциализация. През настоящия планов период ще стартира деинституционализацията на възрастни хора като в Областната стратегия са заложили мерки за разкриване на услуги от резидентен тип. Част от съществуващите институции за възрастни хора ще бъдат реформирани и модернизирани.

Деца със специални потребности – През предишния програмен период, фокусът на социалната политика бе върху децата. Голям напредък бе постигнат при деинституционализацията на децата, включително децата с увреждания. Болшинството от децата със специални потребности в Област Габрово се отглеждат в семейна среда или близка до семейната. Тази целева група включва деца с физически, умствени, психически и комплексни увреждания. По данни на Дирекциите “Социално подпомагане”, към 31.12.2014 год. децата с увреждания в Област Габрово са 460. За последните 5 години броят на децата с увреждания в областта се е увеличил почти двойно, като по-голям е броят на децата с физически увреждания. Основните направления, в които има нужда от подкрепа са осигуряване на достъпна среда, диференциране на услуги за деца с различни по вид и степен увреждания, осигуряване на транспорт от селата и в рамките на града до социалните и здравни услуги, осигуряване на гъвкава дневна и почасова грижа, увеличаване на достъпа до образование, интеграция на децата с увреждания с връстниците им, психологическа и социална подкрепа за родителите на деца с увреждания. Разкритите услуги за деца в периода 2010-2015 г. ще бъдат съхранени и развити в посока повишено качество и обхващане на по-голям брой потребители.

Деца и семейства в риск – Към групата на деца и семейства в риск спадат: деца със специални образователни потребности, деца - жертви на насилие и експлоатация, деца с противоправно поведение, деца в многодетни и непълни семейства, деца със зависимости и др. Тук са включени многодетни и/или непълни семейства; деца, чиито родители са в чужбина; деца на родители със зависимости и т.н. Подкрепата на семействата, а не само на децата в риск, ще създаде условия за задържане на децата в семействата им и за повишаване на качеството на грижа към тях.

Тази рискова група разглежда като едно цяло децата и техните семейства, тъй като причините за уязвимост на децата се корени в нездравата семейна и обществена среда. Причините за това са различни, като в повечето случаи те са комплексни. Част от тези фактори, които поставят децата и семействата в риск са например:

- Безработица - Рискът от бедността е най-голям при децата със самотен родител, при децата в многодетни домакинства, в домакинства, в които никой не работи, но има зависими деца. Безработицата е причина и за детската бедност - това е ситуация, при която детето има стандарт на живот, който не допринася за неговото физическо, умствено, духовно, морално и социално развитие.
- Ранното майчинство на майки на възраст под 15 години, които са психически и физически незрели. Често пъти неуспешните опити за предизвикване на аборт, проблемите, свързани с раждането на детето, полагането на неадекватни грижи водят до различни нарушения във физическото и психическото развитие на децата.
- Многодетни семейства – особено семейства с повече от 3 деца стават рискови, защото в много случаи нямат добра материална обезпеченост за отглеждането им. Голяма част от многодетните семейства са от етническите малцинства.
- Ниска здравна култура и затруднен достъп до здравни грижи и здравни ресурси.
- Проблеми в училище – Отпадането от училище и липсата на образование в следствие се съпровожда със социални рискове като безработица, бедност, липса или недостатъчни грижи за здравето и образованието на детето, отклоняващо се понякога поведение. Образователната интеграция и осигуряване на подкрепяща среда за децата със специални образователни потребности са от съществено значение за осигуряване на независим живот.

3.4 Цели

3.4.1 Общи и специфични цели

Областната стратегия предвижда да осигури достъпни и качествени социални услуги в област Габрово, интеграция на общности и индивиди, пълноценна реализация и грижа за хората от рисковите групи. Във всяко приоритетно направление на Областната стратегия са набелязани общи и специфични цели и мерки:

Приоритетно направление 1: Дългосрочна грижа за възрастните хора и хора с увреждания

Обща цел: Създаване условия за пълноценен и достоен живот в общността и в семейна среда на възрастните хора и хора с увреждания според индивидуалните им потребности.

Специфична цел 1.1: Деинституционализация на грижата за възрастни хора и хора с увреждания, включително осигуряване на достъп до качествена алтернативна резидентна грижа от семеен тип.

Специфична цел 1.2: Насърчаване на мобилни услуги за стари хора и хора с увреждания за подкрепа в дома.

Специфична цел 1.3: Развитие на услуги в общността за стари хора и възрастни хора с увреждания за осигуряване на по-добър начин на живот.

Приоритетно направление 2: Превенция, ранна интервенция и услуги за деца и семейства в риск

Обща цел: Развитие на нови и осигуряване устойчивост на съществуващите услуги, насочени към подкрепа на семейства и индивиди за задържане в тяхната семейна и домашна среда, развитие на умения, превенция на насилие, рисково поведение и социална маргинализация.

Специфична цел 2.1: Ограничаване до минимум изоставянето на деца и подкрепа задържането им в биологичното семейство. Приоритетно развитие на приемната грижа.

Специфична цел 2.2: Подобряване и развитие на мрежата от социални услуги в общността за деца/младежи.

Специфична цел 2.3: Повишаване ефективността на услугите за социална интеграция, закрила на децата от насилие, борба с неглежирането и противообществените прояви при децата и др.

Приоритетно направление 3: Човешки ресурси и сътрудничество

Обща цел: Насърчаване развитието на човешките ресурси в социалната сфера и осигуряване подкрепата на всички заинтересовани страни в процеса по предоставяне на социални услуги.

Специфична цел 3.1: Развитие на капацитет за управление и предоставяне на качествени и ефективни социални услуги.

Специфична цел 3.2: Подобряване взаимодействието между социалните услуги в област Габрово, засилване на партньорството с публичните власти и институции и насърчаване сътрудничеството с други сектори.

3.4.2 Ключови индикатори

Постигането на набелязаните дългосрочни и конкретни цели в рамките на следващите пет години ще създаде условия за устойчиво подобряване на качеството на живота и жизнения стандарт на рисковите групи и общностите в неравностойно положение. Качествената промяна в ситуацията ще бъде измервана чрез система от качествени и количествени индикатори за напредъка в решаването на идентифицираните проблеми и в модернизиранието на системата от социални услуги в област Габрово.

Основните индикатори за промяната в системата на социалните услуги в област Габрово, постигната в рамките на Областната стратегия, са:

- Намаляване на броя на настанените възрастни хора в институции с 20 %;
- Подобрени условия за самостоятелен живот в домашна среда на 20% от хората с увреждания – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент;
- Осигуряване на устойчивост на 90% от услугите за деца и семейства в риск;
- Увеличаване на приемната грижа с минимум 10-15 семейства (професионални и доброволни приемни семейства) за целия период на Стратегията;
- Развит капацитет за предоставяне, управление, мониторинг и оценка на качествени и ефективни социални услуги на минимум 20% от персонала и експертите;
- Осъществени поне 5 партньорства между социалните услуги, общините, ЗМО и експерти.

Ключовите качествени индикатори за успеха на осъществената интервенция по отношение на постигнатата промяна в ситуацията в област Габрово и ползите за рисковите групи в резултат от изпълнението на Стратегията са:

- Поне 20% от лицата с увреждания, обхванати в услуги за рехабилитация или различни форми на заместваща, дневна грижа;
- Повишено качеството на услугите за хората с увреждания - социална и медицинска рехабилитация чрез ЦСРИ в област Габрово;
- Осигурена поэтапна деинституционализация на стари хора и възрастни с увреждания чрез извеждане и разкриване на минимум 2 алтернативни форми на резидентна грижа в общността;
- Развити нов тип алтернативни резидентни услуги в среда близка до домашната за стари хора, които не са в състояние да живеят самостоятелно;
- Увеличаване капацитетите на ЦОП-ове в Област Габрово с 10%;

- Разкрита минимум 1 услуга за деца/младежи от резидентен тип;
- Подобрено качество на услугите за деца и семейства в риск в минимум 3 услуги;
- Пълно обхващане на децата в предучилищно и училищно образование;
- Подбрана информираност на учениците и младежите за последиците от зависимостите и рисковото поведение;
- Брой проведени общи срещи и брой приложени механизми за обмен на опит и подобряване взаимодействието между заинтересованите страни в сферата на социалните дейности;
- Брой проведени обучения.

4 Интервенция – социални услуги и мерки

4.1 Мерки и дейности по Направление 1: Дългосрочна грижа за възрастни хора и хора с увреждания

Обща цел 1 на Направление 1: Създаване условия за пълноценен и достоен живот в общността и в семейна среда на възрастни хора и хора с увреждания според индивидуалните им потребности.

Специфична цел 1.1. Деинституционализация на грижата за възрастни хора и хора с увреждания, включително осигуряване на достъп до качествена алтернативна резидентна грижа от семеен тип.

Мярка 1.1.1. Реформиране и реструктуриране на съществуващите специализирани институции за стари хора и хора с увреждания и подобряване качеството на предоставената услуга.

През месец април 2015 г., координаторите по проект „Развитие на системата за планиране и предоставяне на социални услуги на регионално равнище” изготвиха Анализ на състоянието на специализираните институции за възрастни хора в област Габрово. Аналитичният документ е изготвен в подкрепа на процеса на деинституционализация на възрастните хора, както и за реализиране на заложените цели в “Националната стратегия за дългосрочна грижа”.

Анализът представи информация за състоянието на специализираните институции за възрастни хора, а именно за хора с умствена изостаналост, за хора с физически увреждания; за хора с деменция и за стари хора на територията на Област Габрово. Получените резултати подкрепят изпълнението на следните цели, възприети в “Националната стратегия за дългосрочна грижа”:

- реструктуриране и поетапно закриване на специализирани институции за възрастни хора;
- изготвяне на план за действие с мерки за извеждане на настанено лице от специализираната институция, разработен съвместно със самите лица;
- определяне на необходимостта от подкрепа, включително и възможността за живот в общността чрез прилагане на индивидуален подход;
- превенция на риска от институционализация, чрез предоставяне на алтернативни форми на социални услуги в общността и гарантиране активното участие на лицето в този процес;

Дейност 1.1.1.1. Реформиране и поетапно намаляване на капацитета на Дом за възрастни хора с психични заболявания (ДВХПР), с. Радовци, община Дряново.

Към ДВХПР, с. Радовци е създадено едно преходно жилище с капацитет 5 места за извеждане на хората от дома. В община Дряново за намаляне на капацитета на дома е планирано разкриване на едно ново Защитено жилище с капацитет 8 места, със срок за реализиране 2020 г. Предвидено е поетапно намаляване на капацитета до 80 места в срок до 2020 г.

Дейност 1.1.1.2. Реформиране и намаляване на капацитета на Дом за възрастни хора с деменция (ДВХД), гр. Дряново.

В община Дряново се планира реформиране и поетапно намаляване на капацитета на Дом за възрастни хора с деменция (ДВХД), гр. Дряново до 37 места през 2020 г.

С решение №36 от Протокол 5/29.12.2015 г. на Общински съвет Дряново ще бъде създаден Комплекс за социални услуги за възрастни хора (КСУВХ) – Дряново, който обединява следните специализирани институции и социални услуги: Дом за възрастни хора с психични заболявания (ДВХПР), с. Радовци, Дом за възрастни хора с деменция (ДВХД), Преходно жилище с. Радовци и Домашен социален патронаж.

Дейност 1.1.1.3. Поетапно намаляване на капацитета на Дом за стари хора (ДСХ), с. Добромирка, община Севлиево.

Планира се поетапно намаляване на капацитета на услугата с цел деинституционализация и развитие на услугите от резидентен тип – ЦНСТ за стари хора. Община Севлиево предвижда разкриването на две нови социални услуги - ЦНСТ за стари хора 1 и 2. Двата центъра се очаква да бъдат разкрити до 2020 г., като всеки ще бъде капацитет 15 места.

Дейност 1.1.1.4. Намаляване на капацитета и подобряване качеството на грижите в Дом за възрастни хора с умствена изостаналост (ДВХУИ), с. Батошево, община Севлиево.

През последните години в ДВХУИ се проведеха много реформи, свързани с намаляване на капацитета на дома и разкриване на две нови услуги от резидентен тип – ЦНСТ 1 за възрастни хора с психични разстройства, с капацитет 15 места и ЦНСТ 2 за възрастни хора с психични разстройства с капацитет 11 места. Необходими са още подобрения в посока качествено предоставяне на социалната услуга, които община Севлиево планира да се случат до 2020 г.

Дейност 1.1.1.5. Подобряване на условията и качеството на грижите в съществуващите специализирани институции на територията на област Габрово.

В областта има три специализирани институции за стари хора, които ще бъдат развивани в посока подобряване на качеството на социалната услуга в отговор на потребностите на потребителите и това са:

- Дом за стари хора с физически увреждания, гр. Габрово;
- Дом за стари хора с отделение за лежачо болни, с. Стоките, община Севлиево;
- Дом за стари хора, гр. Трявна.

Мярка 1.1.2. Изграждане/продължаване на дейността на социални услуги от резидентен тип за стари хора и хора с увреждания, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната.

Дейност 1.1.2.1. Стартиране на Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с деменция (ЦНСТВХД) в община Габрово. Центърът е нова услуга с капацитет 10 места и се планира да бъде изграден до 2017 г.

Дейност 1.1.2.2. Разкриване на Център за настаняване от семеен тип за стари хора (ЦНСТСХ) в община Габрово. Центърът е нова услуга с капацитет 15 места и създаването му е планирано през периода 2018 г. - 2020 г.

Дейност 1.1.2.3. Разкриване на Защитено жилище за възрастни хора с психични разстройства (ЗЖВХПР) в община Дряново. Предвидено е ЗЖ да е с капацитет 8 места и да стартира дейността си през 2018 г.

Дейност 1.1.2.4. Изграждане на Дом за стари хора (ДСХ) в гр. Дряново. Домът е с планиран капацитет 40 места и ще бъде разкрит в периода 2017 - 2018 г.

Дейност 1.1.2.5. Разкриване на Център за настаняване от семеен тип за стари хора 1 и 2 в гр. Севлиево. Двата центъра са предвидени за разкриване за сметка на намаляване на капацитета на ДСХ в с. Добромирка. Капацитетът на всеки център е 15 места. Създаването им е планирано до края на 2020 г.

Дейност 1.1.2.6. Развитие на медико-социалната услуга „Регионален хоспис“ ЕООД. Община Габрово планира разширяване на услугата чрез увеличаване на капацитета с 10 места, и разкриване на стационар в гр. Габрово. Промяната е предвидена за периода 2017 г. – 2020 г.

Дейност 1.1.2.7. Продължаване на дейността и запазване на устойчивостта на социални услуги от резидентен тип за стари хора и хора с увреждания.

На територията на област Габрово функционират доста разнообразни социални услуги от резидентен тип за стари хора и хора с увреждания, за които се предвижда да продължат предоставянето на качествени грижи за потребителите си:

- Защитено жилище за възрастни хора с физически увреждания (ЗЖ), гр. Дряново;
- Защитено жилище за хора с умствена изостаналост 1 (ЗЖ1), с. Царева Ливада, община Дряново;
- Защитено жилище за хора с умствена изостаналост 2 (ЗЖ2), с. Царева Ливада, община Дряново;
- Защитено жилище (ЗЖ), с. Гостилица, община Дряново;
- Преходно жилище (ПЖ), с. Радовци, община Дряново;
- Център за настаняване от семеен тип за хора с физически увреждания 1 (ЦНСТХФУ1), с. Столът, община Севлиево;
- Център за настаняване от семеен тип за хора с физически увреждания 2 и ЦНСТХФУ2), с. Столът, община Севлиево;
- Център за настаняване от семеен тип за лица с психични разстройства 1 (ЦНСТХПР1), с. Батошево, община Севлиево;
- Център за настаняване от семеен тип за лица с психични разстройства 2 (ЦНСТХПР2), с. Батошево, община Севлиево.

Специфична цел 1.2. Насърчаване на мобилни услуги за стари хора и хора с увреждания за подкрепа в дома.

Мярка 1.2.1 Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа на старите хора и хората с увреждания, както и на техните семейства.

Дейност 1.2.1.1. Продължаване на дейността на услугите “Личен асистент”, „Социален асистент” и „Домашен помощник”.

Предвижда се всяка община в област Габрово да осигури финансиране по национални/оперативни програми за разкриването и развиването на този тип социални услуги в общността, за да се отговори на по-голяма част от заявените потребности на семействата.

Дейност 1.2.2.2. Продължаване дейността на Домашен социален патронаж в общините Габрово, Дряново, Севлиево и на Социално предприятие за социални услуги в община Трявна. Услугата е действаща във всички общини и се планира запазване на устойчивостта.

Дейност 1.2.2.3. Продължаване функционирането на съществуващите обществени трапезарии в област Габрово.

Дейност 1.2.2.3. Разкриване на обществена трапезария в гр. Дряново. Планира се разкриването ѝ да бъде през 2017 г.

Мярка 1.2.2. Подобряване и развиване на общински мерки за социално включване на хора с увреждания, на лица и на семейства в тежко социално-икономическо състояние.

Дейност 1.2.2.1. Изграждане на социални жилища в община Габрово. Планира се разкриването на социални жилища за лица и семейства в тежко социално-икономическо състояние без жилище за обитаване през периода 2017 - 2020 г.

Дейност 1.2.2.2. Подобряване на инфраструктурата и осигуряване на достъпна среда в общественото пространство, културни и здравни центрове, училища и детски градини и др.

Дейност 1.2.2.3. Прилагане на общински и национални мерки за осигуряване на по-широки възможности за самостоятелен живот на хората с увреждания – за обучение, жилище, доходи, достъп до услуги и подпомагане.

Специфична цел 1.3 Развитие на услуги в общността за стари хора и възрастни хора с увреждания за осигуряване на по-добър начин на живот.

Мярка 1.3.1. Осигуряване на дневна грижа и почасови услуги в общността за стари хора и възрастни хора с увреждания.

Дейност 1.3.1.1. Увеличаване капацитета на Дневен център за възрастни хора с увреждания в гр. Габрово. Предвижда се разширяване на материалната база – предоставяне на първи етаж от сградата за нуждите на Центъра. Стартирана е процедура за увеличаване на капацитета на услугата от 20 на 40 места, считано от 01.01.2016 г.

Дейност 1.3.1.2. Изграждане на Дневен център за стари хора в с. Царева Ливада, община Дряново. Планира се стартирането на социалната услуга за 2016 г. с капацитет 20 места.

Дейност 1.3.1.3. Разкриване на Дневен център за възрастни хора с увреждания в гр. Севлиево. Предвидено е услугата да бъде разкрита до края на 2020 г. с капацитет 20 места.

Дейност 1.3.1.4. Увеличаване капацитета на Дневен център за възрастни хора с увреждания в гр. Трявна. Услугата е действаща и се планира увеличаване на капацитета от 30 на 40 места до края на 2020 г.

Дейност 1.3.1.5. Продължаване функционирането на съществуващите социални услуги Център за социална рехабилитация и интеграция и Дневен център за стари хора.

През периода на изпълнение на Областната стратегия в Габрово ще се положат целеви усилия за подобряване и запазване на устойчивостта на услугите за дневна грижа за старите хора и хората с увреждания чрез повече гъвкавост, адаптиране към индивидуалните потребности на всеки човек, предоставяне на възможности за избор на пакетни услуги по отношение както на честотата на посещаемост, така и на видовете ползвани услуги. Такива услуги са:

- Център за социална рехабилитация и интеграция за хора с различни по вид и степен на увреждания (ЦСРИ), гр. Габрово;
- Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ), гр. Трявна¹;
- Дневен център за стари хора (ДЦСХ), гр. Габрово;
- Дневен център за стари хора (ДЦСХ), гр. Дряново;

¹ Ползвателите на услугата са лица и деца с увреждания или временна невъзможност за социална и медицинска рехабилитация.

Дейност 1.3.1.6. Продължаване дейността на клубовете на пенсионера в общините Дряново и Севлиево. Разкриване на клубове на пенсионера в община Габрово. Общината планира разширяване на дейността чрез разкриване на Клубове на пенсионера в отделни квартали на гр. Габрово с очакван капацитет през 2020 г. - 300 места.

Дейност 1.3.1.7. Продължаване дейността на клубовете на инвалида в общините Габрово, Дряново и Севлиево. Създаване условия за преодоляване изолираността на хората с увреждания и включването им в различни културни, спортни и други прояви.

Таблица 1: Планирани социални услуги и мерки в област Габрово – Направление 1: Дългосрочна грижа за възрастни хора и хора с увреждания

№	Област Габрово Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
		Приоритетно направление 1: Дългосрочна грижа за възрастни хора и хора с увреждания							
1	Дом за възрастни хора с физически увреждания (ДДД)	Възрастни с физически увреждания (мъже и жени), нуждаещи се от резидентна грижа	Областта и съседни области	36	36	36	Осигуряване на резидентна грижа за хора с физически увреждания, нуждаещи се от 24 обгрижване	гр.Габрово, кв. Маркотей	Действаща услуга. Запазване на устойчивостта
2	Дом за възрастни хора с деменция (ДДД)	Възрастни с деменция	Община Дряново, други области	52	52	37	Потребителите са хора страдащи от деменция и болест на Алцхаймер. Това са лица, които не са в състояние сами да организират и задоволяват своите потребности. Основни дейности са консултиране, дневна грижа и постоянна грижа, рехабилитация, ориентирание, информиране, групов работа и други.	гр. Дряново ул. “Д. Крушев” 24	Налична. Постепенно намаляване на капацитета към 2019-2020 г.
3	Дом за възрастни хора с психични разстройства (ДДД)	Възрастни хора с психични разстройства, предоставяща социални услуги извън семейна среда	Община Дряново, други области	110	110	80	Потребителите, които се настаняват в ДВПР с. Радовци са жени с психични разстройства. Това са лица, които не са в състояние сами да организират и задоволяват своите потребности. Основни дейности: консултиране, дневна грижа и постоянна грижа, рехабилитация, ориентирание, информиране, групов работа, арттерапия, и музикотерапия и други.	с. Радовци, община Дряново	Налична. Планирано поэтапно намаление на капацитета към 2019-2020 г.
4	Дом за възрастни хора с умствена изостаналост (ДДД)	Възрастни хора с умствена изостаналост.	Цялата страна.	43	43	40	Институционална 24 – часова медицинска грижа, задоволяване на потребности от диетично хранене, поддържане на лична хигиена, социални контакти и развлечения, изграждане на социални умения и	с.Батошево, общ.Севлиево	Действаща услуга (2015 г.) Развиване в посока качествено предоставяне на социалната услуга поэтапно намаляване

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
							трудови навици.		на капацитета за 2017г.
5	Дом за стари хора с отделение за лежачо болни (ДДД)	Възрастни хора, навършили пенсионна възраст.	Цялата страна	40	40	40	Институционална грижа за възрастни хора, навършили пенсионна възраст с осигурена 24 – часова медицинска грижа. Основният фокус е поддържане на спокойна среда с необходимите за нормален живот битови условия, емоционална и психическа стабилност, социални контакти. Целта на услугата е подпомагане и разширяване възможностите на настанените лица да водят самостоятелен начин на живот. Добра грижа за хората в сектора за лежачо болни.	с.Стоките, общ.Севлиево	Действаща услуга (2015 г.) Развиване в посока подобряване качеството на социалната услуга в отговор на потребностите на потребителите на услугата. (2016 г. – 2020 г.)
6	Дом за стари хора (ДДД)	Възрастни хора, навършили пенсионна възраст.	Цялата страна	75	75	40	Институционална грижа за възрастни хора, навършили пенсионна възраст с осигурена 24 – часова медицинска грижа. Основният фокус е поддържане на спокойна среда с необходимите за нормален живот битови условия, емоционална и психическа стабилност, социални контакти. Целта на услугата е подпомагане и разширяване възможностите на настанените лица да водят самостоятелен начин на живот. Планира се поетапно намаляване капацитета на услугата с цел деинституционализация и развитие на услуги от резидентен тип - ЦНСТ за стари хора	с.Добромирка, общ.Севлиево	Действаща услуга. (2015 г.) Поетапно намаляване на капацитета на услугата. (2017 г., 2018 г.) и трансформиране в ЦНСТ за стари хора.
7	Дом за стари хора (ДДД)	Стари хора със затруднения в самообслужването, с нужда от резидентна грижа	От други области	40	40	40	Резидентна грижа – нужда от постоянно 24-часово обгрижване	гр. Трявна	Действаща услуга.

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
8	Дом за стари хора	Стари хора със затруднения в самообслужването, които имат нужда от резидентна грижа	Дряново и други области	-	-	40	Предоставя комплекс от социални услуги на лица, придобили право на пенсия	гр. Дряново	Нова, 2017 – 2018 г.
9	„Регионален хоспис“ ЕООД - разкриване на стационар в гр. Габрово	Хора с хронично-инвалидизиращи заболявания, които да получат качествена здравна грижа и психо-емоционална подкрепа	Област Габрово	21	21	31	Хоспис-услугата по своята същност е ангажимент на здравна и социална дейност. Много повече е изразен социалният характер на услугата, тъй като тук не става дума за лечение на пациенти, а за грижа и възможност за облекчаване на състоянието при определено заболяване.	Община Габрово	Нова, 2017 -2020 г.
10	ЦНСТ за възрастни хора с деменция	Лица страдащи от деменция, нуждаещи се от подкрепа при изпълнение на ежедневни дейности.	Община Габрово	-	-	10	Осигуряване на резидентна грижа за възрастни с деменция, нуждаещи се от 24 часово обгрижване и предотвратяване настъпването им в специализирана институция.	Община Габрово	Нова, 2017 г., като делегирана от държавата дейност.
11	ЦНСТ за стари хора	Лица в надтрудоспособна възраст, със затруднения в самообслужването	Община Габрово	-	-	15	Осигуряване на резидентна грижа за възрастни хора, със затруднения в самообслужването и справянето с ежедневни дейности. Предотвратяване настъпването им в специализирана институция.	Община Габрово	Нова, 2018 – 2020 г., като делегирана от държавата дейност.
12	ЦНСТ за стари хора 1	Възрастни хора навършили пенсионна възраст	Област Габрово	-	-	15	24-часова здравна и социална услуга предоставяна в среда близка до семейната.	гр.Севлиево	Планира се разкриване на услугата, за сметка на намаляване на капацитета на ДСХ с. Добромирка по проект, за второто полугодие на 2017 г.
13	ЦНСТ за стари хора 2	Възрастни хора навършили пенсионна възраст	Област Габрово	-	-	15	24-часова здравна и социална услуга предоставяна в среда близка до семейната.	гр.Севлиево	Планира се разкриване на услугата, за сметка на намаляване на капацитета на ДСХ с. Добромирка по проект, за второто полугодие на 2017 г.

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
14	ЦНСТ - 1 за възрастни хора с физически увреждания (ДДД)	Възрастни хора с физически увреждания, освидетелствани от ТЕЛК.	Цялата страна	15	15	15	Осигуряване на индивидуална грижа и подкрепа за водене на самостоятелен живот в среда, близка до семейната чрез предоставяне на постоянна грижа, рехабилитация и подходяща терапия.	с.Столът, общ.Севлиево	Действаща услуга (2015 г.) Развиване в посока подобряване качеството на социалната услуга в отговор на потребностите на потребителите на услугата.
15	ЦНСТ - 2 за възрастни хора с физически увреждания (ДДД)	Възрастни хора с физически увреждания, освидетелствани от ТЕЛК.	Цялата страна	15	15	15	Осигуряване на индивидуална грижа и подкрепа за водене на самостоятелен живот в среда, близка до семейната чрез предоставяне на постоянна грижа, рехабилитация и подходяща терапия.	с.Столът, общ.Севлиево	Действаща услуга (2015 г.) Развиване в посока подобряване качеството на социалната услуга в отговор на потребностите на потребителите на услугата.
16	ЦНСТ – 1 за възрастни хора с психични разстройства (ДДД)	Възрастни хора с психични разстройства.	Цялата страна	15	15	15	Осигуряване на качество на живот, което не допуска социално изключване на възрастните с психични разстройства, гарантира предоставяне на индивидуална грижа и подкрепа, фокусирана върху постижими резултати. Социалната услуга осигурява възможност на потребителите да живеят в спокойна среда от семеен тип с необходимите за нормален живот битови условия, професионална подкрепа, емоционална и психическа стабилност, социални контакти и живот в общността.	с.Батошево, общ.Севлиево	Действаща услуга (2015 г.) Развиване в посока подобряване качеството на социалната услуга в отговор на потребностите на потребителите на услугата. (2016 г. – 2020 г.)
17	ЦНСТ – 2 за възрастни хора с психични разстройства (ДДД)	Възрастни хора с психични разстройства.	Цялата страна.	11	11	11	Осигуряване на качество на живот, което не допуска социално изключване на възрастните с психични разстройства, гарантира предоставяне на индивидуална грижа и подкрепа, фокусирана върху	с.Батошево, общ.Севлиево	Действаща услуга (2015 г.) Развиване в посока подобряване качеството на социалната услуга в отговор на

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
							постижими резултати. Социалната услуга осигурява възможност на потребителите да живеят в спокойна среда от семеен тип с необходимите за нормален живот битови условия, професионална подкрепа, емоционална и психическа стабилност, социални контакти и живот в общността.		потребностите на потребителите на услугата.(2016 г. – 2020 г.)
18	ЗЖ за възрастни хора с психични разстройства	Възрастни хора с психични разстройства	Община Дряново, област Габрово	-	-	8	Осигуряване на резидентната грижа за възрастни хора с психични разстройства и предотвратяване настаняването им в СИ.	Дряново	Нова, 2018 г.
19	ЗЖ за възрастни хора с физически увреждания (ДДД)	В ЗЖ за възрастни с физически увреждания гр. Дряново се приемат: пълнолетни жени и мъже с физически увреждания, които могат да бъдат изведени и от специализирани институции.	община Дряново	8	8	8	Същността на ЗЖ за възрастни с физически увреждания е да създаде условия за цялостно обслужване на възрастните хора с физически увреждания, свързани с предоставяне на ежедневни здравни, образователни и рехабилитационни потребности, както и организацията на свободното време и личните контакти с цел подобряване качеството на живот и намаляване социалната изолация на 8 лица с физически увреждания.	гр. Дряново ул. "Успех" 13	Налична, запазване на устойчивостта.
20	ЗЖ – с. Царева Ливада - 1 (ДДД)	Лица с интелектуални затруднения	община Дряново, други области	6	6	6	Изграждат се умения за преодоляване на трудности, интегриране в обществото като се използват наличните възможности на клиентите с акцент върху социалното възстановяване. В защитените жилища се организира и провежда цялостна възпитателна работа с потребителите на социалната услуга, като ръководи битовата дейност на домакущите. Подпомага се физическото, умственото и социално - трудовото адаптиране на клиентите, провежда се обучение за елементарни	с. Царева Ливада, община Дряново	Налична. Запазване на устойчивостта.

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
							хигиенни умения и формиране на хигиенни навици.		
21	ЗЖ – с. Царева Ливада - 2 <i>(ДДД)</i>	Лица с интелектуални затруднения	община Дряново, други области	8	8	8	Изграждат се умения за преодоляване на трудности, интегриране в обществото като се използват наличните възможности на клиентите с акцент върху социалното възстановяване. В защитените жилища се организира и провежда цялостна възпитателна работа с потребителите на социалната услуга, като ръководи битовата дейност на домакущите. Подпомага се физическото, умственото и социално - трудовото адаптиране на клиентите, провежда се обучение за елементарни хигиенни умения и формиране на хигиенни навици.	с. Царева Ливада, община Дряново	Налична. Запазване на устойчивостта.
22	ЗЖ за лица с лека умствена изостаналост <i>(ДДД)</i>	Пълнолетни жени и мъже с лека и средна степен на умствена изостаналост, изведени от специализирани институции за възрастни с умствена изостаналост.	община Дряново, други области	8	8	8	Форма на социални услуги, в които хората водят независим начин на живот, подпомагани от професионалисти. Осигуряване на дневна и постоянна грижа.	с.Гостилица община Дряново	Налична, запазване на устойчивостта.
23	Преходно жилище <i>(ДДД)</i>	Изведени потребители от ДВПР с. Радовци	Община Дряново, област Габрово и други области	5	5	5	Консултиране, дневна грижа, постоянна грижа, рехабилитация, терапия, ориентиране, информиране и обучение, групов работен, работен на терен, помощ в домакинството, образование/обучение, арттерапия и музикотерапия.	с. Радовци, община Дряново	Налична. Запазване на устойчивостта.
24	Дневен център за възрастни хора с увреждания <i>(ДДД)</i>	Лица над 18 год. възраст с леки психични увреждания и интелектуални	Община Габрово	20	40	40	Предоставя целодневна и/или почасова грижа в зависимост от индивидуалните потребности на ползвателите. Обучение на хората с увреждания в следните дейности:	гр.Габрово, ул. Никола Балканец № 24, ет. 2.	Налична. Премества се разширяване на материалната база - предоставяне на първи етаж от сградата за

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
		затруднения.					независимост в битови умения, умения за самообслужване, социално поведение, участие в живота на обществото, психомоторно развитие, комуникация, емоционално развитие, образователно развитие и умения, здравно обслужване и рехабилитация		нуждите на Центъра. Стартирана е процедура за увеличаване капацитета на услугата от 20 на 40 места, считано от 01.01.2016г.
25	Дневен център за възрастни хора с увреждания	Младежи и възрастни хора с различна степен на увреждания запазили активното си отношение към социалния живот.	Община Севлиево.	-	20	20	Преодоляване на социалната изолация, създаване на възможност за инициативност, придобиване на нови знания, умения и навици за по-добро справяне с нуждите на ежедневието и укрепване на психическото равновесие, осигуряване на постоянна и качествена грижа за младежи и възрастни хора с увреждания.	гр.Севлиево	Планира се разкриване през 2017 г.
26	Дневен център за възрастни хора с увреждания (ДДД)	Хора с увреждания	Община Трявна с всички прилежащи населени места	30	30	40	Представява комплекс от социални услуги включващи социално консултиране, здравни грижи, трудотерапия и индивидуална програма за всеки един потребител която осигурява ежедневната грижа за потребителите както и закуска, обяд и добри материално – битови условия по време на престоя им. Целта е да се осигури среда близка до семейната, като не се прекъсва връзката с дома и в същото време се работи за по-добри социални контакти, медицинско наблюдение и добри грижи.	гр.Трявна, Социален комплекс-базиран е в 4-ри къщички, Ул.Индустриална № 1	Услугата работи, капацитета е на 90% зает. Планира се увеличаване на капацитета през 2018-2019 г.
27	Дневен център за стари хора (ДДД)	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, които могат да се обслужват сами	Община Габрово	40	40	40	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации, медицинска грижа	гр.Габрово, ул. "Ивайло" №13	Налична. Запазване на устойчивостта.
28	Дневен център за стари хора (ДДД)	Самотни възрастни хора, лишени от социални контакти;	гр. Дряново	40	40	40	Комплекс от социални услуги в общността, които създават условия за цялостно обслужване на	гр. Дряново ул.	Налична. Запазване на устойчивостта.

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
		Възрастни хора запазили активното си отношение към социалния живот, които имат възможност за културни и социални изяви.					потребителите през деня, свързани с предоставяне на храна, задоволяване на ежедневните, здравните и рехабилитационните потребности, както и на потребностите от организация на свободното време и личните контакти.	“М.Преображенски” 34а	
29	Дневен център за стари хора	Възрастни хора на пенсионна възраст. Самотно живеещи стари хора, пенсионери с ниски доходи, които могат да се обслужват сами.	Община Дряново	-	20	20	Разработване и предоставяне на пакет от социални услуги в общността, насочени към уязвимата група на възрастни хора на пенсионна възраст. Подобряване качеството на живот на хората на пенсионна възраст и намаляване на социалната изолация и създаване на мрежа от типове услуги, като алтернатива на настаняването на възрастните в специализирани социални институции	с. Царева Ливада, община Дряново	Разкриване през 2016 г.
30	ЦСРИ за хора с различни по вид и степен увреждания (ДДД)	Граждани над 18 г. с различни по вид и степен увреждания.	Община Габрово	40	40	40	Оказване на подкрепа на лицата и техните семейства; оценка на нуждите на клиентите и овладяване на ежедневни умения и навици, компенсиращи загубата на зрение; консултации – социални, правни, здравни, психологически, трудо-терапия; Умения за самостоятелност и подкрепа на семействата	гр.Габрово, ул. "Пенчо Постомпиров" №19	Налична. Запазване на устойчивостта на ЦСРИ.
31	ЦСРИ (ДДД)	Ползвателите на услугата са лица /деца с увреждания или временна невъзможност за социална и медицинска рехабилитация.	Община Трявна	40	40	40	Услугата предлага почасови консултация с различни специалисти - социални работници, рехабилитатори, трудотерапевти, психолози и логопеди, които работят индивидуална или екипно с определените деца или семейства по индивидуални програми свързани с превенция, намаляване на риска, промяна в здравния или социалния статус на лицето/детето. Услугата се	гр.Трявна-социален комплекс Ул.Бенковска № 31	Налична. Запазване на устойчивостта.

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
							предлага и като мобилна когато това е наложително. Като се планира доразвитие на програмите и съответно надграждане на специализираните екипи.		
32	Личен асистент – услуга в общността, предоставяна по ОПРЧР	• Хора с увреждания и ограничения или невъзможност за самообслужване; • Хора над 65 години с ограничения или в невъзможност за самообслужване; • Семейства на деца с увреждания; • Самотно живеещи тежко болни лица.	Община Габрово	89	90	90	Осигуряване на грижи в домашна среда на хора и деца, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си. Предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семейства, в които има лице с трайно увреждане.	Община Габрово - услугата се предоставя в домашна среда	Налична. Разработване/изпълнение на проектно предложение по ОПРЧР за продължаване предоставянето на услугата. При възможност кандидатстване за разкриване като делегирана държавна дейност за постигане на устойчиво развитие.
33	Социален асистент – услуга в общността, предоставяна по ОПРЧП	Лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Община Габрово	36	40	50	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи.	Община Габрово – услугата се предоставя в домашна среда	Налична, разширяване на капацитета. Разработване/изпълнение на проектно предложение по ОПРЧР за продължаване предоставянето на услугата. При възможност кандидатстване за разкриване като делегирана държавна дейност за постигане на устойчиво развитие.
34	Личен асистент – по ОПРЧР	Лица и деца с трайни увреждания, с тежки здравословни проблеми, които не могат или са много	Дряново и община	45	45	-	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които се нуждаят от обслужване в ежедневието си, предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на	гр. Дряново	Налична.

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
		затруднени да се обслужват сами. Самотно живеещи хора.					семейства, в които има лице с трайно увреждане.		
35	Център за интегрирани услуги по ОП „РЧР“ – схема „Независим живот“	Хора с увреждания, хора над 65 годишна възраст с ограничения или в невъзможност от самообслужване.	Дряново	-	60		Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които се нуждаят от обслужване в ежедневието си, чрез личен, социален асистент и домашен помощник	гр. Дряново	Нова, 2016 г.
36	Звено за социални услуги към ДСП, проект „Независим живот“ до края на 2018г.	Самотно живеещи стари хора с невъзможност за самообслужване и хора с увреждания	Община Севлиево.	28			Комплекс от услуги предоставяни в домашна среда от социални асистенти.	гр. Севлиево	Действаща услуга. Развитие и предлагане на услугата по проект, устойчивост чрез Домашен социален патронаж. (2016 г. – 2020 г.)
37	Личен асистент по ОПРЧР 2014-2020 г. по проект „Нови възможности за грижа“ до края на м. 02.2015г.	Деца или възрастни с трайно увреждане или възрастни болни лица за задоволяване на ежедневните им потребности	Община Севлиево.	70	70		Услугите предоставяни в домашна среда трябва да са приоритетни и да се развиват, като се намали риска от зависимост от институционална грижа и да се подкрепят семействата като се представи възможност на членове на семейството, ангажирани в грижа да се развиват професионално в други сфери.	Община Севлиево	Действаща услуга по проект. Продължаване на услугата по проект чрез ОП. „Независим живот“ –обединява услугите „личен асистент“, социален асистент” и „домашен помощник” (2016 г. – 2020 г.)
38	„Център за независим живот „	Хора с увреждания	Община Трявна с всички прилежащи населени места	100	100		Предоставяне на услуга в домашна среда като основната дейност се осъществява от услугите „Социален асистент” и “Личен асистент”, но са надградени и с допълващи услуги в дома - медицински услуги, рехабилитация и психологично консултиране.	Офиса на услугата е базиран – град.Трявна ул.Бенковска № 31	Услугата Социален асистент се предоставя от 01.11.2015, а Личен асистент - от 01.03.2016
39	Домашен социален патронаж	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в	гр. Габрово	200	200	200	Мобилна услуга за обхващане на селата – предоставяне на храна, комунално-битови услуги, помощ в домакинството, здравна и мед.грижа,	гр. Габрово, ул. ”Ивайло”	Налична.

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
		самообслужва-нето, които имат нужда от грижа в семейна среда Самотно живеещи стари хора в отдалечени нас. места без достъп до услуги					осигуряване на трудо и арт терапия, други.	№ 13	
40	Домашен социален патронаж	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужва-нето, които имат нужда от грижа в семейна среда Самотно живеещи стари хора в отдалечени населени места без достъп до услуги	гр. Дряново	80	80	80	Мобилна услуга за обхващане на селата – предоставяне на храна, комунално- битови услуги, помощ в домакинството, здравна и мед.грижа, осигуряване на трудо и арт терапия, други.	гр. Дряново, ул. Шипка 164	Налична .
41	Домашен социален патронаж	Възрастни хора навършили пенсионна възраст и хора с увреждания	Община Севлиево.	350	350	350	Комплекс от социални услуги, предоставяни в дома на потребителите, съобразно техните нужди и желания за подобряване на условията им на живот – осигуряване на здравословна и питателна храна, подпомагане поддържането на благоприятни условия за хармонично физическо и психическо развитие и дълготраен активен живот на потребителите на социалната услуга	гр. Севлиево, ул.„Устаба шиев”№12	Действаща услуга (2015 г.) Развиване в посока подобряване качеството на социалната услуга в отговор на потребностите на потребителите на услугата (2016г. – 2020 г.)
42	Социално предприятие за социални услуги	Хора с увреждания	Община Трявна с всички прилежащи населени места	180	180	180	Предоставяне на услугата „Домашен социален патронаж”, което включва ежедневно приготвяне и доставяне на храна в дома на лицата.	гр. Трявна, ул.Бенковска № 31	Услугата работи от 2013 г.
43	Обществена трапезария	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, хора с увреждания с ниски	Габрово	70	70	80	Осигуряване на безплатна храна на хора с много ниски доходи или, които са без доход. Трапезарията е със сезонен характер – предоставя се в периода на зимните месеци – от	гр.Габрово	Налична. Продължаване предоставянето на услугата по проект „Обществена

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
		доходи, лица на месечно подпомагане, скитащи и бездомни лица и др.					октомври – до април на следващата календарна година.		трапезария“ на Фонд Социална закрила.
44	Обществена трапезария	Самотно живеещи стари хора, пенсионери с ниски доходи, хора с увреждания с ниски доходи.	общ. Дряново	-	-	20	Осигуряване на безплатна храна на хора с ниски доходи или, които са без доход	гр. Дряново	Нова, проект 2017 г.
45	Обществена трапезария	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, хора с увреждания с ниски доходи, лица на месечно подпомагане, скитащи и бездомни лица и др.	Общ. Трявна	50	50	50	Осигуряване на безплатна храна на хора с много ниски доходи или, които са без доход. Трапезарията е със сезонен характер – предоставя се в периода на зимните месеци – от октомври – до април на следващата календарна година.	Трявна	Налична. Продължаване предоставянето на услугата по проект „Обществена трапезария“ на Фонд Социална закрила.
46	Разкриване на Клубове на пенсионера – общинска дейност	Възрастни хора в надтрудоспособна възраст.	Област Габрово	200	200	300	Разширяване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране –социално, здравно, правно.	гр.Габрово	Налична. Разкриване на Клубове на пенсионера в отделни квартали на град Габрово през 2018-2020 г.
47	Клуб на инвалида - общинска дейност	Лица с различни по вид и степен увреждания	Община Габрово				Преодоляване изолираността на хората с увреждания и включването им в различни културни, спортни и други прояви, чрез взаимодействие с организации и институции, имащи отношение към хората с увреждания.	Гр.Габрово, ул. „Брянска“ № 56	Налична.
48	Изграждане на социални жилища – общинска дейност	Лица и семейства в тежко социално-икономическо състояние без жилище за обитаване	Община Габрово				Предоставяне на подслон и условия за живот.	гр.Габрово	Нова, 2017-2020г.

4.2 Мерки и дейности по Направление 2: Превенция, ранна интервенция и услуги за деца и семейства в риск

Обща цел 2 на Направление 2: Развитие на нови и осигуряване устойчивост на съществуващи услуги, насочени към подкрепа на семейства и индивиди за задържане в тяхната семейна и домашна среда, развитие на умения, превенция на насилие, рисково поведение и социална маргинализация.

Специфична цел 2.1. Ограничаване до минимум изоставянето на деца и подкрепа задържането им в биологичното семейство. Приоритетно развитие на приемната грижа.

Мярка 2.1.1. Превенция на изоставянето на деца.

Дейност 2.1.1.1. Продължаване и развиване на дейностите на ЦОП за обхващане на децата и семействата в риск в област Габрово.

Областната стратегия предвижда утвърждаване на дейностите в съществуващите Центрове за обществена подкрепа в общините Габрово, Дряново и Севлиево. Планира се разширяване на капацитета на някои от тези услуги:

- Увеличаване капацитета от 20 на 25 места на ЦОП Габрово, считано от 01.01.2016 г.;
- Увеличаване капацитета от 15 на 25 места на ЦОП Дряново през 2017 г. Разширяването е с цел мобилна работа и работа с приемни семейства;
- Увеличаване капацитета от 40 на 50 места на ЦОП Севлиево до 2020 г.;

Дейност 2.1.1.2. Разкриване на ЦОП в гр. Трявна цел осигуряване на устойчивост на услугата.

Услугата се предоставя от SOS Детски селища без да има държавно финансиране. Има решение на общински съвет услугата да бъде разкрита като държавно-делигирана дейност с капацитет 25 места.

Дейност 2.1.1.3. Продължаване дейността на „Звено майка и бебе” в гр. Габрово, с капацитет 6 места (шест двойки майка - дете).

Основната цел на социалната услуга ще продължи да бъде превенция на изоставянето и настаняването в институция на деца от 0 до 3 години. Услугата ще продължи да работи за предотвратяване на ситуации, застрашаващи сигурността, здравето и развитието на децата и техните майки.

Дейност 2.1.1.4. Дейности на ОЗД и ЦОП за работа с биологичното семейство и с цел превенция на настаняването в специализирани институции.

Услугите включват консултиране, подкрепа, съдействие, информиране, посредничество, услуги за изграждане на родителския капацитет, материална и финансова подкрепа в процеса на отглеждане на изведените деца.

Дейност 2.1.1.5. Осигуряване на грижа при близки и роднини за изоставени деца.

Съвместни дейности на ОЗД и ЦОП за настаняване в семейства на близки и роднини на деца от СИ, изоставени деца и на деца в риск от изоставяне. Оказване на продължаваща подкрепа за семействата на близки и роднини, в които са настанени деца, лишени от родителска грижа – консултации, посредничество и съдействие.

Мярка 2.1.2. Развитие на дейности за насърчаване на приемна грижа.

Услугата приемна грижа ще се развива на областно и общинско ниво с цел сключване на договор с 10-15 приемни семейства (професионални и/или доброволни) за целия период на Стратегията 2016 – 2020 г.

Дейност 2.1.2.1. Набиране на приемни семейства от ОЗД, ЦОП и общини.

Дейност 2.1.2.2. Предоставяне на услуги в подкрепа на приемни родители и деца, настанени в приемни семейства, включващи обучение и оценка на кандидат приемни семейства, подкрепа на детето и на семейството след настанителния период, формиране на групи за подкрепа.

Услугата „приемна грижа” се осигурява по два начина за потребителите в област Габрово:

- Чрез финансиране по проекти на общините Габрово, Дряново и Трявна;
- Чрез дирекциите „Социално подпомагане”

Към 31.12.2015г. в Област Габрово има действащи общо 88 доброволни и професионални приемни семейства, разпределени както следва: Община Дряново – 33 бр., Община Трявна – 25 бр., Община Габрово – 18 бр., Община Севлиево – 12 бр.

За периода 2016-2020 г. Общините в областта предвиждат следното развитие на услугата „приемна грижа” по проекти:

- Планира се увеличаване на приемна грижа в община Габрово от 12 на 20 приемни семейства (професионални и/или доброволни);
- Планира се увеличаване на приемна грижа в община Дряново от 20 на 25 приемни семейства (професионални и/или доброволни);
- В община Севлиево не се предвижда увеличаване броя на приемните семейства
- В община Трявна се планира увеличаване на приемната грижа - между 20 и 25 приемни семейства (професионални и/или доброволни);

Специфична цел 2.2. Подобряване и развитие на мрежата от социални услуги в общността за деца/младежи.

Мярка 2.2.1. Осигуряване на качествена резидентна грижа от семеен тип за деца/младежи с и без увреждания.

Дейност 2.2.1.1. Устойчивост на услугата Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи.

Центърът е иновативна социална услуга в общността от резидентен тип, в която е осигурена 24-часова непрекъсната медицинска грижа от медицинските специалисти и възможност за консултация с лекар, назначен в центъра или осигурен от лечебното заведение за болнична помощ. Основно дейностите са насочени към:

- Осигуряване на необходимите грижи, които се изискват от здравословното състояние на детето, в това число наблюдение върху здравето и медицински дейности, които се осъществяват в извънболнични условия;
- Подпомагане на връзката и взаимодействието със здравната система за организиране на лечение и наблюдение на детето/младежа;
- Подкрепа и подготовка на семейството (родно, на близки и роднини и др.) за поемане на грижата за детето в домашни условия, при възможност;

Услугата се предоставя в координация с останалите услуги, предоставяни в общността, за ранна интервенция, рехабилитация и дневна грижа, в които на всяко дете/младеж, според индивидуалните потребности, се предоставят специализирани медицински, педагогически и социални грижи. Услугата се разкрива като държавно делигирана дейност от началото на 2016 г.

Дейност 2.2.1.2. Разкриване на Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания в община Габрово.

Планира се услугата да бъде разкрита като държавно-делигирана дейност с капацитет 8 места през 2016 г.

Дейност 2.2.1.3. Трансформиране на ДДЛРГ „Велика и Георги Ченчеви” в ЦНСТ за деца и младежи без увреждания.

С Решение №099 от 28.04.2015 г. на Общински съвет – Севлиево е дадено съгласие за закриване на ДДЛРГ „Велика и Георги Ченчеви” – гр. Севлиево и разкриване на Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с капацитет 15 места. През периода на стратегията ще се търсят възможности за реализиране на планираното закриване на ДДЛРГ и създаване на ново ЦНСТ.

Дейност 2.2.1.4. Продължаване дейността на услугата Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания в област Габрово.

Стратегията предвижда подобряване на качеството на социалната услуга съобразно потребностите на потребителите. На територията на област Габрово съществуват 3 бр. ЦНСТ за деца и младежи с увреждания:

- ЦНСТ за деца и младежи с увреждания 1 в гр. Габрово;
- ЦНСТ за деца и младежи с увреждания 2 в гр. Габрово;
- ЦНСТ за деца и младежи с увреждания в гр. Севлиево.

Дейност 2.2.1.5. Продължаване дейността на услугите Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи без увреждания и Наблюдавано жилище в област Габрово.

Планира се запазване и подобряване на качеството на предоставяне на социалната услуга съобразно потребностите на потребителите. На територията на областта съществуват:

- ЦНСТ за деца и младежи без увреждания в гр. Габрово;
- ЦНСТ за деца и младежи без увреждания в гр. Севлиево;
- Наблюдавано жилище „Дом Възможност“, с. Поповци, община Габрово;
- Наблюдавано жилище (НЖ) , гр. Севлиево;

Мярка 2.2.2. Подобряване на условията за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството.

Дейност 2.2.2.1. Продължаване и разширяване на дейността на Дневен център за деца и младежи с увреждания в гр. Габрово.

Предвидено е разширяване на материалната база и пребазиране на Центъра в нова обновена сграда. Планираното увеличаване на капацитета е от 20 на 40 места, считано то 01.01.2016 г.

Дейност 2.2.2.3. Разкриване на Център за ранна интервенция в рамките на Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства в Община Габрово.

Дейност 2.2.2.4. Продължаване функционирането на услугите Дневен център за деца и възрастни с увреждания в гр. Дряново² и на Дневен център за деца/младежи с увреждания в гр. Севлиево.

За ДЦДВУ в гр. Дряново се планира запазване капацитета и подобряване на материалната база, чрез осигуряване на достъпна площ и отделни помещения за децата. При възможност да се разшири сега действащата база или да се изгради нова такава на съществуващия собствен терен.

За ДЦДМУ в гр. Севлиево се предвижда запазване капацитета и развиване в посока подобряване на качеството на социалната услуга.

Дейност 2.2.2.5. Продължаване дейността и постепенно повишаване на капацитета на услугите, които предлагат домашни грижи – Личен асистент, Социален асистент и Домашен помощник за деца с увреждания.

Дейност 2.2.2.6. Продължаване на дейността на ЦСРИ за деца от аутистичния спектър за осигуряване на здравна грижа, медицинска и социална рехабилитация за децата за деца от аутистичния спектър на територията на област Габрово.

² Услугата е предназначена за деца, младежи и възрастни с умствени, физически и психически увреждания.

Специфична цел 2.3. Повишаване ефективността на услугите за социална интеграция, закрила на децата от насилие, борба с negliжирането и противообществените прояви при децата и др.

Мярка 2.3.1. Развитие на иновативни социални услуги.

Дейност 2.3.1.1. Предоставяне на иновативни социални услуги за деца от уязвими групи чрез проектни дейности, реализирани от общините:

- Продължаване на дейността на Комплекс за предоставяне на интегрирани услуги за деца и семейства в гр. Габрово, посредством реализацията на проект „Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства“. Комплексът развива и утвърждава интегриран подход за подобряване на готовността на децата за включване в образователната система и предоставяне на необходимата подкрепа за развитие на родителски умения сред уязвимите групи. Основната цел е превенция на социалното изключване и ограничаване предаването на бедността между поколенията чрез въздействие и инвестиции в ранното детско развитие.
- Продължаване на дейността на Общностен център „Равен шанс за всички“ – комплекс от социални услуги за деца от 0 до 7 годишна възраст и техните родители в гр. Севлиево. Целта е предоставяне на социални, здравни и образователни услуги за деца до 7 години и техните родители, принадлежащи към уязвимите групи в община Севлиево.

Мярка 2.3.2. Програми за превенция и подкрепа за преодоляване на последиците на рисково поведение при деца и младежи, борба с negliжирането и противообществените прояви при децата. Закрила на децата от насилие.

Дейност 2.3.2.1. Образователни програми и кампании в училище и/или в рамките на ЦОП за превенция на рисково поведение (агресия; насилие; отклоняващо се поведение; рисково поведение на деца и младежи); провеждане на здравна и социална просвета против зависимостите; лекции и дискусии в часа на класа; организиране на хепънинги; междуучилищни прояви и инициативи на общинско и областно ниво.

Дейност 2.3.2.2. Запазване и развиване на съществуващите дейности на Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно-информационен център към община Габрово.

Дейност 2.3.2.3. Съвместни дейности на Местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН) и общините, заедно с ОЗД и полиция в подкрепа на деца с рисково поведение и жертви на насилие.

Мярка 2.3.3. Общински политики и мерки за достъп до образование, извънкласни и извънучилищни дейности.

Дейност 2.3.3.1. Общинските администрации отговарят и осигуряват условия за обхващане на всички деца на територията на общините в подготвителни групи и класове, гарантират спазването на задължителното изискване за записване на ученици в първи клас след завършена предучилищна подготовка, осигуряват условия за посещаване в масови детски градини и училища на деца с увреждания, включително с осигуряване на транспорт и на достъпна среда.

Дейност 2.3.3.2. Развитие на съвместни дейности между училищата, ЦОП и НПО за повишаване на мотивацията на учениците за задържане в училище чрез участие в извънкласни дейности според индивидуалните им интереси, реинтеграция в системата на образование на отпаднали деца, работа по програми и проекти, срещи и инициативи за мотивиране на децата и техните родители.

Таблица 2: Планирани социални услуги и мерки в област Габрово – Направление 2: Превенция, ранна интервенция и услуги за деца и семейства в риск.

№	Област Габрово	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга - име, вид								
		Приоритетно направление 2: Превенция, ранна интервенция и услуги за деца и семейства в риск							
1	Център за обществена подкрепа (ДДД)	Деца и семейства в риск; Деца от 0 до 18 години; Семейно консултиране; Самотни родители и семейства; Кандидат приемни родители осиновители; Деца в СИ; Младежи напускащи институции за отглеждане на деца; Деца необхванати, отпаднали и в риск от отпадане от училище; Деца жертви и извършители на насилие.	Община Габрово	20	25	25	Превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения на самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване и обучение на бъдещи приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с противообществени прояви.	гр.Габрово, пл. Възраждане № 3	Налична. Разширяване капацитета от 20 на 25 места от 01.01.2016 г.
2	Център за обществена подкрепа към ИМКА (ДДД)	Деца и семейства в риск; Деца от 0 до 18 години; Семейно консултиране; Самотни родители и семейства; Кандидат приемни родители осиновители; Деца в СИ; Младежи напускащи институции за отглеждане на деца;	Габрово	25	25	25	Превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения на самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване и обучение на бъдещи приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с противообществени прояви.	гр. Габрово, ул. ”Драва” № 4	Действаща услуга.

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга - име, вид								
		Деца необхванати, отпаднали и в риск от отпадане от училище; Деца жертви и извършители на насилие.							
3	Център за обществена подкрепа към SOS Детски селища (Субсидиран от международната организация SOS Киндердорф Интернационал и от индивидуални дарения)	Деца и семейства в риск; Деца от 0 до 18 години; Семейно консултиране; Самотни родители и семейства; Кандидат приемни родители осиновители; Деца в СИ; Младежи напускащи институции за отглеждане на деца Деца необхванати, отпаднали и в риск от отпадане от училище; Деца жертви и извършители на насилие.	Общините Габрово и Трявна	100 потребители	100 потребители	100 потребители	Превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения на самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване и обучение на бъдещи приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с противообществени прояви.	гр. Габрово ул. „Райчо Каролев” № 2	Налична, 100 потребители.
4	Център за обществена подкрепа (ДДД)	Деца и семейства в риск; Деца от 0 до 18 г.; Семейно консултиране; Самотни родители и семейства; Кандидат приемни родители, осиновители; Деца в СИ; Деца необхванати, отпаднали и в риск от отпадане от училище; Деца жертви и извършители на	Дряново	15	15	25	Превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, обучение в умения на самостоятелен живот и социална интеграция на деца с проблеми, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване и обучение на бъдещи приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с противообществени прояви.	гр.Дряново, ул. „Ст. Стамболов” № 32	Налична Планира се увеличаване на капацитета на ЦОП от 15 на 25 места с цел мобилна работа и работа с приемни семейства през 2017 г.

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
		насилие.							
5	Център за обществена подкрепа (ДДД)	Деца от уязвимите групи и техните родители.	Община Севлиево.	40	40	50	Превенция на изоставане, насилие и отпадане от училище. Деинституционализация и реинтеграция на деца, подкрепа на деца в риск, обучение на бъдещи приемни родители и осиновители и др.	гр.Севлиево ул. „Васил Левски” 12	Действаща услуга. Развиване в посока подобряване качеството на социалната услуга в отговор на потребностите на потребителите на услугата. Планира се увеличаване на капацитета за 2018 г.
6	Център за обществена подкрепа	Деца и семейства в риск.	Община Трявна	-	-	25	Предлага мобилни услуги от специалисти с цел превенция от изоставяне. Работа в посока подкрепа на многодетни семейства. Работа в посока ранна интервенция на деца в риск.	Община Трявна	Услугата работи към момента към SOS Детски селища към момента без да има държавно финансиране. Има решение на общинския съвет същата да бъде разкрита ката ДДД с капацитет 25 места.
7	Звено “Майка и бебе” (ДДД)	Бременни жени в последните месеци, майки с деца до 3 г., които има риск да изоставят децата си.	Всички общини от областта	6 двойки (майка и бебе)	6 двойки (майка и бебе)	6 двойки (майка и бебе)	Превенция на изоставяне на деца (0 до 3 год.). Временно настаняване до 6 м. на бременни и майки в риск да изоставят децата си, насърчава родителската привързаност, подпомага млади майки чрез социално, психологическо и юридическо консултиране и подкрепа	гр. Габрово, ул. „Ивайло” 13	Действаща услуга.
8	Приемна грижа (услугата се предоставя по проект)	Деца, чиито родители временно не могат или не искат да полагат адекватни грижи за тях; Деца, жертви на насилие или злоупотреба; Деца, на които	Община Габрово	12 приемни семейства	20 приемни семейства	20 приемни семейства	Израстване и развитие на деца в семейна среда.	Община Габрово	Налична. Разработване/изпълнение на проект по ОПРЧР за продължаване предоставянето на услугата. При възможност и кандидатстване за разкриване като

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга - име, вид								
		предстои осиновяване; деца, настанени в специализирани институции; Новородени, за които родителите изявяват желание да бъдат настанени в институция.							делегирана държавна дейност за постигане на устойчиво развитие.
9	Приемна грижа (услугата се предоставя по проект)	Деца, чиито родители временно не могат или не искат да полагат адекватни грижи за тях, деца жертви на насилие или злоупотреба, деца, на които предстои осиновяване, деца, настанени в специализирани институции, новородени, за които родителите изявяват желание да бъдат настанени в институция	Община Дряново	20	20	25	Израстване и развитие на деца в семейна среда.	община Дряново	Налична. От януари 2016 г. ще започне изпълнение на проект по ОП РЧР - „Приеми ме 2“ за продължаване на предоставяне на услугата. При възможности кандидатстване за разкриване като делегирана държавна дейност за постигане на устойчиво развитие.
10	Приемна грижа (услугата се предоставя по проект)	Деца настанени в приемни семейства Приемни родители	Община Трявна	12	12	20	Предлагане на професионална подкрепа на приемните семейства при работа с деца и семейства в риск. Разширяване на кръга от специалисти, които да работят с детето настанено в семейство и успоредно с това и с приемния родител.	Община Трявна	Услугата е действаща
11	Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи	Деца и младежи с увреждания, нуждаещи се от постоянни	Национален	8	8	8	Предоставяне на непрекъснати 24 часови медицински грижи, наблюдение и подкрепа на децата/младежите с тежки	гр.Габрово, кв. Велчевци	Налична. Разкриване като делегирана от държавата дейност от 2016 г.

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга - име, вид								
	с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи (ДДД)	медицински грижи.					увреждания.		
12	Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания	Деца, лишени от родителска грижа, за които до момента на настаняването им Центъра няма възможност за отглеждане в биологичното им семейство, семейство на близки и роднини, приемно семейство	Област Габрово	-	8	8	Предоставя услуги насочени към осигуряване качество на живот, което гарантира пълноценно физическо, емоционално и познавателно развитие и социално включване на всяко дете/младеж в среда, близка до семейната чрез осигуряване на индивидуална грижа и подкрепа.	гр. Габрово	Нова. 2016г., като делегирана от държавата дейност.
13	ДДЛРГ „Велика и Георги Ченчеви” (ДДД)	Деца, чиито родители са с ограничен финансов, образователен и възпитателен ресурс и деца от рискови социални групи.	Община Севлиево и от страната.	22	22	0	Институционална грижа, която ще се трансформира в ЦНСТ за деца.	гр.Севлиево ул. „Гочо Москов”10	Действаща услуга, която ще бъде закрыта.
14	ЦНСТ за деца/младежи. (ДДД)	Деца, чиито родители са с ограничен финансов, образователен и възпитателен ресурс и деца от рискови социални групи растат и се отглеждат в среда близка до семейната.	Цялата страна.			15	Социална услуга от резидентен тип, осигуряваща 24 часова грижа в среда близка до семейната.	гр.Севлиево	Планирана услуга. 2016-2020, във връзка със закриването на ДДЛРГ.
15	ЦНСТ за деца и младежи с увреждания (ДДД)	Деца/младежи с увреждания се отглеждат в среда близка до семейната.	Цялата страна	14	14	14	Социална услуга от резидентен тип Основни цели на социалната услуга е настанените деца и младежи да живеят в среда близка до семейната, да получат подкрепа за самостоятелен живот, възможности за развитие и	гр. Габрово, кв. Борово	Действаща услуга

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга - име, вид								
							социално включване. ЦНСТ се стреми към насърчаване на взаимоотношенията между ползвателите на услугата и техните близки, зачитане индивидуалността на децата/младежите, уважение към личната история на всеки един от потребителите.		
16	ЦНСТ за деца и младежи с увреждания (ДДД)	Децата/младежи с увреждания се отглеждат в среда близка до семейната.	Цялата страна	14	14	14	Социална услуга от резидентен тип Основни цели на социалната услуга е настанените деца и младежи да живеят в среда близка до семейната, да получат подкрепа за самостоятелен живот, възможности за развитие и социално включване. ЦНСТ се стреми към насърчаване на взаимоотношенията между ползвателите на услугата и техните близки, зачитане индивидуалността на децата/младежите, уважение към личната история на всеки един от потребителите.	Гр. Габрово, кв. Трендафил	Действаща услуга
17	ЦНСТ за деца/младежи с увреждания (ДДД)	Децата/младежи с увреждания се отглеждат в среда близка до семейната.	Община Севлиево.	12+2	12+2	12+2	Социална услуга от резидентен тип, която осигурява грижа в среда близка до семейната.	гр. Севлиево, ул. “Крушевска” 24 А	Действаща услуга Развиване в посока подобряване качеството на социалната услуга в отговор на потребностите на потребителите на услугата (2016г. – 2020 г.)
18	ЦНСТ за деца/младежи без увреждания (ДДД)	Децата, чиито родители са с ограничен финансов, образователен и възпитателен ресурс и деца от рискови	Община Севлиево.	12	12	12	Социална услуга от резидентен тип, осигуряваща 24 часова грижа в среда близка до семейната.	гр. Севлиево ул. “Ст. планина” 27	Действаща услуга Развиване в посока подобряване качеството на социалната услуга в отговор на

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
		социални групи растат и се отглеждат в среда близка до семейната.							потребностите на потребителите на услугата (2016г. – 2020 г.)
19	ЦНСТ за деца и младежи без увреждания (ДДД)	Лица до 18 годишна възраст/деца	Община Габрово	5	5	5	Социална услуга от резидентен тип, осигуряваща 24 часова грижа в среда близка до семейната.	гр. Габрово, ул. ”Чардафон” 12, ет. 9, ап.24	Действаща услуга
20	Наблюдавано жилище „Дом Възможност“ (дарения)	Младежи над 18 г. напускащи СИ и в риск от общността	Област Габрово	8	8	8	Осигуряване на жилище за временно пребиваване; Осигуряване на подкрепа на младежите, настанени в НЖ, в прехода им към самостоятелен живот; Социално, психологическо и професионално консултиране	с. Поповци, общ. Габрово, ул. Иван Вазов 22, ет. 2	Действаща услуга, разкрита през 2010 г.
21	Наблюдавано жилище (ДДД)	Младежи от 18 до 25 години, напускащи ДДЛРГ, младежи в риск от общността, които не получават подкрепа от своите семейства и които се нуждаят от подкрепа за социална интеграция и професионална реализация при прехода им към самостоятелен живот	Община Севлиево	4	4	4	Осигуряване на жилище за временно пребиваване; Осигуряване на подкрепа на младежите, настанени в НЖ, в прехода им към самостоятелен живот; Социално, психологическо и професионално консултиране	гр.Севлиево ул. „ Васил Левски” № 11 – офис	Налични.
22	Дневен център за деца и младежи с увреждания (ДДД)	Деца и младежи на възраст от 3 до 29 годишна възраст с умствено изоставане, двигателни, интелектуални и множествени увреждания.	Община Габрово	20	40	40	Предоставя целодневна и/ или почасова грижа в зависимост от индивидуалните потребности на ползвателите. С децата се провеждат ежедневни занимания – педагогически, логопедични, рехабилитационни и психологически, съобразени с методиката за работа с деца със специални потребности.	гр.Габрово, ул. Никола Балканеца № 24	Налична. Предвижда се разширяване материалната база и пребазиране на Центъра в сграда на бул. Трети март . Стартирана е процедура за увеличаване

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга - име, вид								капацитета на услугата от 20 на 40 места, считано от 01.01.2016г
23	Дневен център за деца с увреждания до 7 години	Деца с различни по вид и степен увреждания до 7 години	Област Габрово	25			Предоставя условия за целодневна и/или почасова грижа за децата с увреждания. Чрез физиотерапия, рехабилитация, психологическа подкрепа, езикова и говорна терапия, логопедични занимания, специалистите работят в посока подобряване на физическото, интелектуалното и емоционално състояние и развитие на децата с увреждания. Посредством „седмична грижа“ се предоставя възможност за настаняване, подкрепа и обучение на майки на новородени/ малки деца, при които е установено увреждане или има риск да развият такова.	гр.Габрово, кв.Велчевци	Налична. Трансформиране на услугата през 2016г. като част от услугите в Комплекса за социално-здравни услуги за деца и семейства по проект „Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства“, финансиран по ОП РЧР 2014-2020
24	Дневен център за деца и възрастни с увреждания (ДДД)	Деца до 18 г. и лица над 18 г. с умствени, психични и физически увреждания.	община Дряново	50	50	50	Предоставя целодневна и/ или почасова грижа в зависимост от индивидуалните потребности на ползвателите. Комплекс от социални услуги, включващи социално консултиране, здравни грижи, трудотерапия и индивидуална програма за всеки потребител. С децата се провеждат ежедневни занимания – педагогически, логопедични, рехабилитационни и психологически, съобразени с методиката за работа с деца със специални потребности.	гр.Дряново, ж.к Успех 2	Налична. Запазва капацитета си. Предвижда се да се подобри материалната база, чрез осигуряване на достъпна площ и отделни помещения за децата. Да се разшири сега действащата база или да се изгради нова такава на съществуващия собствен терен.

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
25	Дневен център за деца/младежи с увреждания (ДДД)	Деца/младежи с увреждания.	Община Севлиево.	24	24	24	Предоставя комплекс от социални услуги: индивидуална работа с психолог, психолого-педагогическа работа, програма за деца с аутизъм и деца с хиперактивност и дефицит на вниманието.	гр.Севлиево ул.„Васил Левски” № 12	Действаща услуга Развиване в посока подобряване качеството на социалната услуга в отговор на потребностите на потребителите на услугата (2016г. – 2020 г.)
26	ЦСРИ за деца от аутистичния спектър (ДДД)	Деца на възраст от 3 до 18 години с проблеми от аутистичния спектър.	Община Габрово	20	20	20	Намаляване на социалната изолация и адаптация в общността на децата с проблеми от аутистичния спектър; подпомагане социалната интеграция на деца – аутисти; получаване на подкрепа от специалисти за близките и семействата на децата;	гр. Габрово, ул. Ивайло № 13	Налична, планира се да остане като ДДД
27	Комплекс за предоставяне на интегрирани услуги за деца и семейства – (услугите се предоставят по проект)	Услуги за деца от 0 до 7 години и техните семейства	Община Габрово	----	-----	-----	Ранна интервенция на уврежданията; Формиране и развитие на родителски умения; Семейно консултиране и подкрепа; Здравна консултация за деца; Интеграция на децата в детските градини и в предучилищните групи/класове; Допълнителна подготовка за равен старт в училище.	гр.Габрово, ул. Ивайло № 13	Продължаване дейността на Комплекса посредством изпълнението на проект „Комплекс за социално-здравни услуги за деца и семейства“, финансиран по ОП РЧР 2014-2020
28	Общностен център по ПСВ „Равен шанс за всички” – комплекс от услуги за деца от 0 до 7 годишна възраст и техните	Деца от 0 до 7-годишна възраст от уязвими групи и техните семейства.	Община Севлиево.	18			Комплекс от услуги: Здравна консултация за деца, семейно консултиране и подкрепа, формиране и развитие на родителски умения, ранна интервенция на уврежданията, индивидуална педагогическа подкрепа на деца с увреждания.	гр.Севлиево	Действаща услуга до приключване на проекта и създаване на устойчивост за 3 години и кандидатстване по оперативни програми. Устойчивост по ОПРЧР процедура BG05M9OP001-2.004

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

№	Област Габрово	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
	Услуга - име, вид								
	родители. (услугите се предоставят по проект)								„Услуги за ранно детско развитие” до края на 2018 г.
29	Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно информационен център (общински бюджет)	Ученици; учители; педагогически съветници; медицински специалисти; родители; деца и млади хора, употребяващи наркотични вещества.	Област Габрово				Работа по мултимодулна програма за превенция употребата на наркотици в училищата с различни целеви групи – ученици, учители, педагогически съветници, медицински специалисти и родители.	гр.Габрово, пл. Възраждане 3	Налична. Запазване на устойчивостта.

4.3 Мерки и дейности по Направление 3: Човешки ресурси и сътрудничество

Обща цел 1 на Направление 3: Насърчаване развитието на човешките ресурси в социалната сфера и осигуряване подкрепата на всички заинтересовани страни в процеса по предоставяне на социални услуги

Специфична цел 3.1 Развитие на капацитет за управление и предоставяне на качествени и ефективни социални услуги.

Мярка 3.1.1. Изграждане на капацитет на лицата, ангажирани в социалните услуги.

Дейност 3.1.1.1. Осигуряване на специализирани обучения и курсове за квалификация и преквалификация на персонала в социалната сфера, в зависимост от спецификата на потребностите на целевите групи, с които се работи.

В рамките на тази дейност се предвижда организиране и провеждане на специализирани обучения и курсове за квалификация и преквалификация за персонала в съществуващите социални услуги (със и без откъсване от работната среда). Планират се поредица от обучения за специалистите – социални работници, психолози, специални педагози, рехабилитатори и др., както и за помощния персонал, ангажиран в директното предоставяне на социалните услуги, които да осигурят:

- Обогаляване на знанията и опита им за ефективна работа по случаи, свързани с индивидуализиране на оценката на потребностите на клиента;
- Осигуряване на активното участие на клиента в процеса на работата по удовлетворяване на неговите потребности, подбор на специфичните дейности, свързани с предоставянето на социалната услуга;
- Оценка на въздействието на услугата, документиране на добрите практики в работата по случаи и др.

Дейност 3.1.1.2. Провеждане на обучения за специализирания и помощния персонал в социалните услуги, които да осигурят усвояване на специфични нови умения за планиране на времето, кариерно израстване, умения за работа в екип и ефективно общуване, работа по проекти.

В рамките на тази дейност се предвиждат обучения, които не са професионални, но допринасят за по-добра организираност в процеса на работа, подпомагат го и го укрепват.

Дейност 3.1.1.3. Обучения за изграждане на ефективни партньорства, умения и нагласи за взаимодействие с различни институции и развиване на публично-частни партньорства в областта на социалните услуги.

Тези обучения имат отношение и към специфична цел 3.2., тъй като са насочени към изграждане на капацитет за партньорство и взаимодействие. Това е от съществено значение за равномерното развитие на социалните услуги и работата в мрежа.

Мярка 3.1.2. Повишаване знанията и уменията на управленските екипи на социалните услуги и експертите, извършващи планиране и мониторинг на социалните услуги

Дейност 3.1.2.1. Осигуряване на методическа подкрепа за цялостно организиране управлението на социалните услуги

Тази дейност включва консултиране относно цялостния процес на управление на социалните услуги:

- Ефективно планиране и прогнозиране на работните задачи и дейностите по предоставяне на услугите, съобразно потребностите от развитие на предлаганите социални услуги.
- Въвеждане на иновативни практики за ефективна оценка на положения труд, съобразени със спецификата на различните дейности по предоставяне на

социалните услуги и обвързване на възнагражденията на служителите с реалната работа по случаи за удовлетворяване на потребностите на клиентите.

- Стимулиране на работата в екип и работата в разширени/мултидисциплинарни екипи.
- Осигуряване и ефективното управление на финансовите средства и ресурсите.

Дейност 3.1.2.2. Организиране на обучения, семинари и конференции за ефективно управление на човешките ресурси в сферата на социалните дейности.

Тази дейност е насочена към правилен подбор, мотивиране и задържане на специалистите, работещи в социалните услуги. Необходимо е в обученията да бъде включена информация по теми като: анализ на потребностите от специалисти и поддържащ персонал, процедури за подбор на персонал, длъжностни и функционални характеристики за специалистите и помощния персонал, ангажиран с предоставянето на услугата. Ще се популяризират добри практики като например дейности за привличане на специалисти.

Дейност 3.1.2.3. Консултиране и подкрепа за ефективно планиране и отчитане напредъка по изпълнението на Областната стратегия за развитие на социалните услуги.

Тази дейност е ориентирана към подготовка на експертите в Звеното за мониторинг и оценка, както и експертите, които разработват Областната стратегия. Планирани са обучения за усвояване на познания и умения за: извършване за мониторинг и оценка; планиране, изпълнение и координиране на дейности по мониторинг и оценка; формулиране на индикатори; систематизиране и анализ на данни по определени индикатори. При необходимост след добро проучване и запознаване с материята, може да се пристъпи към въвеждане на ефективни системи на контрол и оценка на качеството на социалните услуги на общинско ниво.

Специфична цел 3.2. Подобряване взаимодействието между социалните услуги в област Габрово, засилване на партньорството с публични власти и институции и насърчаване сътрудничеството с други сектори.

Мярка 3.2.1 Стимулиране и развиване на партньорство между социалните услуги.

Дейност 3.2.1.1. Развиване на ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и услуги.

Дейността предвижда създаване на ефективни механизми (като например съществуващия механизъм за деинституционализация), в който вземат участие представители на различни институции и разглеждат конкретни случаи, вземат решения за ефективно подпомагане на конкретни целеви групи.

Мярка 3.2.2. Развитие на междусекторни и междуобщински партньорства при планирането и предоставянето на социални услуги.

Дейност 3.2.2.1. Прилагане на различни механизми за обмен на опит и подобряване взаимодействието между Звеното за мониторинг и оценка на Областната стратегия за развитие на социалните услуги и други звена.

Предвижда се засилване на партньорството между ЗМО и социалните услуги и поддържане на редовни контакти за обмен на информация с оглед текущо следене изпълнението на заложените дейности.

Дейност 3.2.2.2. Засилване обмена на информация между Звеното за мониторинг и оценка на Областната стратегия за развитие на социалните услуги и отделните социални услуги.

В рамките на тази дейност се превиждат мониторингови обиколки на ЗМО по социалните услуги с оглед събиране на информация както за годишните отчети, така и на обратна връзка относно качеството на предоставяне на услугите.

Дейност 3.2.2.3. Провеждане на общи срещи с експертите по социални дейности от четирите общини с оглед координиране политиката на областно ниво.

Поддържането на преки контакти и обмен на информация относно изпълнението на социални дейности в отделните общини ще допринесе за подобряване цялостното изпълнение на приоритетите на областно ниво.

Сравнителна таблица за броя на персонала преди стартирането (2015) и в хода на изпълнението на стратегията (2016– 2020 г.)

Вид на услугата	Към 11.2015 година		Период 2016-2020 година	
	Общ за областта капацитет на услугата	Зает персонал	Планиран Капацитет общо за областта	Необходим персонал
Услуги в общността				
Дневен център за възрастни хора с увреждания, гр. Габрово	20	8	40	16
Дневен център за възрастни хора с увреждания, гр. Севлиево	-	-	20	8
Дневен център за възрастни хора с увреждания, гр. Трявна	30	12	30	12
Дневен център за деца и младежи с увреждания, гр. Габрово	20	8	40	16
Дневен център за деца/младежи с увреждания, гр. Севлиево	24	11	24	11
Дневен център за деца с увреждания до 7 години, гр. Габрово	25	13	-	-
Дневен център за деца и възрастни с увреждания, гр. Дряново	50	20	50	20
Дневен център за стари хора, гр. Габрово	40	4	40	4
Дневен център за стари хора, гр. Дряново	40	4	40	4
Дневен център за стари хора – с. Царева ливада, общ. Дряново	-	-	20	2
ЦСРИ, гр. Габрово	40	8	40	8
ЦСРИ, гр. Трявна	40	8	40	8
ЦСРИДАС, гр. Габрово	20	5	20	5
ЦОП, община Габрово	20	5	25	6
ЦОП ИМКА, община Габрово	25	6	25	6
ЦОП SOS Детски селища, община Габрово	100	4	100	4
ЦОП, общ. Дряново	15	5	25	7
ЦОП, гр. Севлиево	40	10	50	12
ЦОП, гр. Трявна	-	-	25	4
Социален асистент	36	9	50	10
Личен асистент, община Габрово	89	89	90	90
Личен асистент – по ОП РЧР, община Дряново	45	39	-	-
Център за интегрирани услуги по ОП „РЧР“ – схема „Независим живот“, община Дряново	-	-	60	35
Личен асистент по ОПРЧР 2014-2020г. по проект „Нови възможности за грижа“, общ. Севлиево	70	70	-	-

Приемна грижа ³ , гр. Габрово	12	2 и 12	20	2 и 20
Приемна грижа – услугата се предоставя по проект, община Дряново	20	2 и 20	25	2 и 25
Приемна грижа, гр. Трявна	12	20	25	25
общо	833	394	924	362
Специализирани институции				
ДВХФУ, гр. Габрово	36	18	36	18
ДВХД, гр. Дряново	52	30	37	22
ДВХПР, с. Радовци, общ. Дряново	110	58	80	43
ДСХ, гр. Дряново	-	-	40	13
ДСХ, с. Добромирка, общ. Севлиево	70	33	40	18
ДСХ, гр. Трявна	40	18	40	18
ДСХ с ОЛБ, с. Стоките, общ. Севлиево	40	18	40	18
ДВХУИ, с. Батошево, общ. Севлиево	43	23	40	21,6
ДДЛРГ „Велика и Георги Ченчеви”, гр. Севлиево	22	11	-	-
общо	413	209	353	171,6
Други резидентни услуги				
ЦНСТ за възрастни с деменция, общ. Габрово	-	-	10	9
ЦНСТ 1 за възрастни с физически увреждания, с. Столът, общ. Севлиево	15	12	15	12
ЦНСТ 2 за възрастни с физически увреждания, с. Столът, общ. Севлиево	15	12	15	12
ЦНСТ- 1 за лица с психични разстройства, с. Батошево, общ. Севлиево	15	14	15	14
ЦНСТ - 2 за лица с психични разстройства, с. Батошево, общ. Севлиево	11	7	11	7
ЦНСТ за стари хора, общ. Габрово	-	-	15	12
ЦНСТ за стари хора 1, общ. Севлиево	-	-	15	13,5
ЦНСТ за стари хора 2, общ. Севлиево	-	-	15	13,5
„Регионален хоспис“ ЕООД	21	14	31	19
Преходно жилище – с. Радовци, общ. Дряново	5	4	5	4
ЗЖ за възрастни с психични разстройства, гр. Дряново	-	-	8	7
ЗЖ за хора с умствена изостаналост - 1, с. Царева Ливада, общ. Дряново	6	4	6	4
ЗЖ за хора с умствена изостаналост – II, с. Царева Ливада, общ. Дряново	8	5	8	5
ЗЖ за лица с лека умствена изостаналост – с. Гостилица,	8	5	8	5

³ Към персонала на услугата „Приемна грижа” се включва: Екип по приемна грижа и приемни семейства, ангажирани по граждански договор.

общ. Дряново				
ЗЖ за възрастни с физически увреждания, гр. Дряново	8	5	8	5
Наблюдавано жилище, гр. Севлиево	4	1	4	1
ЦНСТ за деца и младежи с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи, гр. Габрово	8	17	8	17
ЦНСТ за деца и младежи с увреждания, гр. Габрово	14	12,5	14	12,5
ЦНСТ за деца и младежи с увреждания, гр. Габрово	14	12,5	14	12,5
ЦНСТ за деца/младежи с увреждания, гр. Севлиево	14	11	14	11
ЦНСТ за деца/младежи без увреждания, гр. Габрово	-	-	8	7
ЦНСТ за деца/младежи без увреждания, гр. Габрово	5	5	5	5
ЦНСТ за деца/младежи без увреждания, гр. Севлиево	12	8	12	8
ЦНСТ за деца/младежи без увреждания, гр. Севлиево	-	-	15	12
Звено "Майка и бебе"	6	7	6	7
общо	189	156	285	235
Други общински услуги и социални дейности				
Клуб на пенсионера	200	3	300	5
Клуб на инвалида, гр. Габрово	-	1	-	1
Комплекс за предоставяне на интегрирани услуги за деца и семейства, гр. Габрово ⁴	-	15	-	22
Общностен център по ПСВ „Равен шанс за всички” – комплекс от услуги за деца от 0 до 7 годишна възраст и техните родители, общ. Севлиево	-	18	-	0
Домашен социален патронаж, гр. Габрово	200	28	200	28
Домашен социален патронаж, гр. Дряново	80	5	80	5
Домашен социален патронаж, гр. Севлиево	350	24	350	24
Звено за социални услуги към ДСП, гр. Севлиево		8,5		8,5
Социално предприятие за социални услуги, гр. Трявна	180	8	180	8
Обществена трапезария, гр. Дряново	-	-	20	3
ОбСНВ и ПИЦ	-	4	-	4
общо	1010	114,5	1130	108,5
Общо – за всички услуги	2445	873,5	2692	877,1

⁴ Към Комплекса персоналет се състои от консултанти, ангажирани по договор за услуга. Необходимият персонал през периода 2016-2020 г. е планиран: 15 лица по трудов договор и 7 по граждански.

5 Логическа рамка и ключови индикатори за успех

Логическа рамка на Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово

Визия				
Общи цели		Индикатори – базови индикатори за въздействието на Стратегията и постигнатата промяна в ситуацията към 2015 г.	Източници на информация	Период на проверка
Обща цел 1	Създаване условия за пълноценен и достоен живот в общността и в семейна среда на възрастни хора и хора с увреждания според индивидуалните им потребности.	• Намаляване на броя на настанените възрастни хора в институции с 20 %; • Подобрили условия за самостоятелен живот в домашна среда на 20% от хората с увреждания – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент; • Поне 20% от лицата с увреждания обхванати в услуги за рехабилитация или различни форми на заместваща, дневна грижа; • Повишено качеството на услугите за хората с увреждания - социална и медицинска рехабилитация чрез ЦСРИ в област Габрово; • Осигурена поетапна деинституционализация на стари хора и възрастни с увреждания чрез извеждане и разкриване на мин. 2 алтернативни форми на резидентна грижа в общността; • Развити нов тип алтернативни резидентни услуги в среда близка до домашната за стари хора, които не са в състояние да живеят самостоятелно.	- доклади на независими експерти - Социологически проучвания - Годишни доклади за мониторинг на напредъка на изпълнението на областната стратегия - Статистически данни на НСИ - заповеди на кмет и решения на ОбС - анализи на РДСП, статистически данни от РДСП - решения на ОбС и заповеди на АСП за разкриване на нови социални услуги - Проучване за обратна връзка от потребителите - Доклади на ЗМО - документация на информационни кампании - мониторинг на медиите	ежегодно
Обща цел 2	Развитие на нови и осигуряване устойчивост на съществуващи услуги, насочени към подкрепа на семейства и индивиди за задържане в тяхната семейна и	• Осигуряване на устойчивост на 90% от услугите за деца и семейства в риск; • Увеличаване на Приемната грижа с минимум 10-15 семейства (професионални и доброволни приемни семейства) за целия период 2016-2020 г.; • Разкрита минимум 1 услуга за деца/младежи от резидентен тип; • Подобро качество на услугите за деца и семейства в риск в минимум 3 услуги;	- Данни от РИО, ОЗД, ДСП, общини - доклади на независими експерти - Социологически	ежегодно

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

	домашна среда, развитие на умения, превенция на насилие, рисково поведение и социална маргинализация.	- Пълно обхващане на децата в предучилищно и училищно образование; - Подобрена информираност на учениците и младежите за последиците от зависимостите и рисковото поведение.	проучвания - Годишни доклади за мониторинг на напредъка на изпълнението на областната стратегия - Статистически данни на НСИ - заповеди на кмет и решения на ОбС - анализи на РДСП, статистически данни от РДСП - решения на ОбС и заповеди на АСП за разкриване на нови социални услуги - Проучване за обратна връзка от потребителите - Доклади на ЗМО - документация на информационни кампании - мониторинг на медиите	
Обща цел 3	Насърчаване развитието на човешките ресурси в социалната сфера и осигуряване подкрепата на всички заинтересовани страни в процеса по предоставяне на социални услуги	- Развит капацитет за предоставяне, управление, мониторинг и оценка на качествени и ефективни социални услуги – брой обучения и обучени - Минимум 5 броя осъществени партньорства (между социалните услуги, общините, ЗМО и експерти)	- мониторинг на медиите - Протоколи от срещи - Снимки - Програми на обучения - сертификати - споразумения - наръчници с практики - заповеди	

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
Направление 1: Дългосрочна грижа за възрастни хора и хора с увреждания					
1.1. Деинституционализация на грижата за възрастни хора и хора с увреждания, включително осигуряване на достъп до качествена алтернативна резидентна грижа от семеен тип.	Мярка 1.1.1. Реформиране и реструктуриране на съществуващите специализирани институции за стари хора и хора с увреждания и подобряване качеството на предоставената услуга. Мярка 1.1.2. Изграждане/продължаване на дейността на социални услуги от резидентен тип за стари хора и хора с увреждания, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната.	• Намаляване капацитетите на Дом за възрастни хора с деменция, Дом за възрастни хора с психични разстройства, Дом за възрастни хора с умствена изостаналост, Дом за стари хора – с.Добромирка • Подобрено качеството на предоставяните социални услуги в Дом за възрастни хора с умствена изостаналост, Дом за стари хора с отделение за лежачо болни, ЦНСТ – 1 и 2 за възрастни хора с физически увреждания – с. Столът, ЦНСТ – 1 и 2 за възрастни хора с психични разстройства - Батошево • Разкрити ЦНСТ за стари хора: в Габрово – 1бр., Севлиево – 2 бр., ЦНСТ за възрастни хора с деменция в Габрово • Разкрит нов Дом за стари хора в Дряново • Разкриване на стационар на „Регионален хоспис“ ЕООД в гр. Габрово • Разкрито ЗЖ за възрастни хора с психични разстройства в Дряново	• Намалени капацитетите на домове за стари хора/възрастни с увреждания с 20% • Разкрити минимум 3 нови услуги за стари хора или възрастни в увреждания от резидентен тип • Подобрено качеството на предоставяне на минимум 4 социални услуги за стари хора/възрастни с увреждания • % удовлетворени потребители	- Решения на АСП и ОбС - обратна връзка от потребителите - Посещения на място - Справки и отчети на социалните услуги	ежегодно
1.2. Насърчаване на мобилни услуги за стари хора и хора с увреждания за подкрепа в дома.	Мярка 1.2.1 Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа на старите хора и хората с увреждания, както и на техните семейства. Мярка 1.2.2. Подобряване и развиване на общински мерки за социално включване на хора с увреждания, на лица и на семейства в тежко социално-	• Постигната устойчивост на услугата „Личен асистент“ и „Социален асистент“ • Увеличаване капацитета на услугата „Социален асистент“ в Габрово • Разкриване на Център за интегрирани услуги в Дряново • Запазена устойчивост на Домашен социален патронаж и повишено качество в 4 общини • Разкрита Обществена трапезария в Дряново • Изградени социални жилища в община Габрово	• Предотвратена преждевременна институционализация на минимум 80-90 самотно живеещи стари хора чрез услуги за грижа в домашна среда; • % удовлетворени потребители • Запазване на 100% съществуващите услуги в домашна среда	- Решения на АСП и ОбС - отчети за проекти, финансирани по ОПРЧР и ОПРР - обратна връзка от потребителите - Посещения на място - Справки и отчети на	

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
	икономическо състояние.	Разкрити Клубове на пенсионера в отделни квартали на град Габрово		социалните услуги	
1.3. Развитие на услуги в общността за стари хора и възрастни хора с увреждания за осигуряване на по-добър начин на живот.	Мярка 1.3.1. Осигуряване на дневна грижа и почасови услуги в общността за стари хора и възрастни хора с увреждания.	- Разширена материална база и увеличен капацитет на Дневен център за възрастни хора с увреждания – Габрово - Разкрити Дневен център за възрастни хора с увреждания – Севлиево, Дневен център за стари хора - Дряново - Увеличаване капацитета на Дневен център за възрастни хора с увреждания – Трявна - Запазване устойчивостта на съществуващите в областта ЦСРИ	- Увеличен капацитет на минимум 2 услуги - Разкрита мин 1 нова услуга - Осигурени услуги, подкрепа и грижи в общността за поне 20 % от старите хора и възрастните хора с увреждания	- Решения на АСП и ОбС - регистри на потребителите - обратна връзка от потребителите - Посещения на място - Справки и отчети на социалните услуги	ежегодно
Направление 2: Превенция, ранна интервенция и услуги за деца и семейства в риск					
2.1. Ограничаване до минимум изоставянето на деца и подкрепа задържането им в биологичното семейство. Приоритетно развитие на приемната грижа.	Мярка 2.1.1. Превенция на изоставянето на деца. Мярка 2.1.2. Развитие на дейности за насърчаване на приемна грижа.	- Разширен капацитет на ЦОП-Габрово, ЦОП-Дряново, ЦОП-Севлиево - Разкрит Център за обществена подкрепа в Трявна - Подобрено качеството на социалните услуги в ЦОП - Севлиево - Увеличен броят на приемните семейства в Габрово и Дряново	- Увеличаване капацитетите на ЦОП-ове в Област Габрово с 10% - Увеличаване на приемната грижа с мин. 10 - 15 семейства - Подобрено качеството на мин. 1 услуга % удовлетворени потребители	--Решения на АСП и ОбС - регистри на потребителите - обратна връзка от потребителите - Посещения на място - Справки и отчети на социалните услуги	ежегодно
2.2.	Мярка 2.2.1. Осигуряване на	Разкрит Център за настаняване от семеен	Закрит 1 дом за деца	- Решения на	ежегодно

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
Подобряване и развитие на мрежата от социални услуги в общността за деца.	качествена резидентна грижа от семеен тип за деца с и без увреждания. Мярка 2.2.2. Подобряване на условията за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството	тип за деца/младежи без увреждания - Габрово - Разкрит ЦНСТ за деца/младежи - Севлиево - Закрит ДДЛРГ „Велика и Георги Ченчеви” - Подобрено качеството на социалната услуга в ЦНСТ-та за младежи - Увеличен капацитет на Дневен център за деца и младежи с увреждания - Габрово - Подобрена материална база на Дневен център за деца и възрастни с увреждания - Дряново	- Подобрено качеството на услугите в мин. 2 услуги в общността за деца - Разкрито мин. 1 ЦНСТ за деца/младежи	АСП и ОбС - Данни на НПО, работещи с хора с увреждания - Посещения на място - Справки и отчети на социалните услуги	
2.3. Повишаване ефективността на услугите за социална интеграция, закрила на децата от насилие, борба с negliжирането и противообществените прояви при децата и др.	Мярка 2.3.1. Развитие на иновативни социални услуги. Мярка 2.3.2. Програми за превенция и подкрепа за преодоляване на последиците на рисково поведение при деца и младежи, борба с negliжирането и противообществените прояви при децата. Закрила на децата от насилие.	- Развитие на услугите в Комплекс за предоставяне на интегрирани услуги за деца и семейства – Габрово; - Запазване устойчивостта на Общностен център по ПСВ „Равен шанс за всички” – Севлиево и Общински съвет по наркотични вещества и Превантивно информационен център – Габрово; - Развити общински политики и мерки за достъп до образование, извънкласни и извънучилищни дейности.	- Брой обхванати семейства - Брой нови услуги или развити стари - Обхващане на поне 40 % от децата в нужда от ранна интервенция; - Осигурена устойчивост на поне 80% от услугите за ранна интервенция за семейства в риск; - Подобрена информираност на учениците и младежите за последиците от зависимостите и рисковото поведение; - Осигурено 100% обхващане на децата в предучилищно образование; - Над 500 ученици обхванати в образователни програми и кампании, извънкласни и извънучилищни дейности.	- регистри на потребителите - Статистически данни - анализи на специалисти - отчети за дейността	ежегодно
Направление 3: Човешки ресурси и сътрудничество					
3.1 Развитие на капацитет за управление и предоставяне	Мярка 3.1.1. Изграждане на капацитет на лицата, ангажирани в социалните услуги	- Проведени обучения - Обучени специалисти, ангажирани в социалните услуги - Обучени ръководни кадри в социалните услуги	- Брой проведени обучения - Брой обучени специалисти, ангажирани в социалните услуги - Брой обучени ръководни кадри в социалните услуги	- Протоколи от срещи - Снимки - Програми на обучения - сертификати	ежегодно

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация	Период на проверка
на качествени и ефективни социални услуги	3.1.2. Повишаване знанията и уменията на управленските екипи на социалните услуги и експертите, извършващи планиране и мониторинг на социалните услуги	Обучени експерти, извършващи планиране и мониторинг на социалните услуги	Брой обучени експерти, извършващи планиране и мониторинг на социалните услуги		
3.2. Подобряване взаимодействието между социалните услуги в област Габрово, засилване на партньорството с публични власти и институции и насърчаване сътрудничеството с други сектори.	Мярка 3.2.1 Стимулиране и развиване на партньорство между социалните услуги. Мярка 3.2.2. Развитие на междусекторни и междуобщински партньорства при планирането и предоставянето на социални услуги.	- Приложени механизми за обмен на опит и подобряване взаимодействието между Звеното за мониторинг и оценка на Областната стратегия за развитие на социалните услуги и други звена - Проведени общи срещи с експертите по социални дейности от четирите общини с оглед координиране политиката на областно ниво - Засилен обмен на информация между Звеното за мониторинг и оценка на Областната стратегия за развитие на социалните услуги и отделните социални услуги. - Обменен опит и реализирани партньорства	- Брой приложени механизми за обмен на опит и подобряване взаимодействието между Звеното за мониторинг и оценка на Областната стратегия за развитие на социалните услуги и други звена - Брой проведени общи срещи с експертите по социални дейности от четирите общини с оглед координиране политиката на областно ниво - Брой реализирани партньорства	- Протоколи от срещи и посещения на място - Снимки - споразумения - наръчници с практики - заповеди	ежегодно

Раздел В: План за действие

6 Управление и координация на изпълнението на стратегията

6.1 Структури за координация на областно и общинско ниво

Ролите и задачите на общините, институциите на областно ниво, доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни в изпълнението на Областната стратегия за развитие на социалните услуги се определят от техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посещането им.

6.1.1 Областен управител и Областен съвет за развитие

Областният управител отговаря за разработването и утвърждаването на Стратегията за развитие на социалните услуги в област Габрово. При управление на регионалното развитие, областният управител има ясно определени отговорности и правомощия, които упражнява еднолично, чрез областната администрация или като председател на областния съвет за развитие. Областният управител разполага с оперативна самостоятелност и функции и се явява ключова координираща фигура между управленските нива (държавно – местно; централно – териториално), от една страна, и от друга – между секторните звена на централната изпълнителна власт.

Съгласно определените функции в рамковата нормативна уредба, **областният управител** има следната роля и отговорности в изпълнението на настоящата стратегия:

- Внася проекта на Областната стратегия за развитие на социалните услуги за обсъждане, съгласуване и за приемане от Областния съвет за развитие;
- Внася годишния план за изпълнение на стратегията за одобрение в Областния съвет за развитие;
- Координира подготовката на проектни предложения за финансиране в съответствие с областната стратегия за развитие на социалните услуги;
- Съвместно с РДСП Габрово подпомага развитието на услуги в общността на междуобщинско и областно ниво, насочени към подкрепа за интегритета на семейства и общности и предотвратяване на рискове, водещи към социално изключване и изолация на индивиди и групи; съдейства на общините за развитие на политики и услуги, насочени към намаляване на дела на хората, настанени в специализирани институции;
- Създава необходимите условия, координира, контролира и сътрудничи с всички заинтересовани страни, за да се повиши ефикасността на услугите и да се осигурят равни възможности на достъп на ползвателите до тях чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

Областният съвет за развитие на област Габрово е колективен междуправителен орган, председателстван от областния управител, който също носи определени отговорности за развитието на социалните и междусекторните услуги на територията на областта:

- Обсъжда и съгласува Областната стратегия за развитие на социалните услуги;
- Прави предложения за сключване на споразумения за сътрудничество между съседни общини за осъществяване на съвместни дейности в изпълнение на дейностите, заложи в стратегията;

- Отговаря за развитието на социалните и междусекторните услуги на територията на областта; оценява инициативите на общините и на юридически лица с нестопанска цел, свързани със стратегията;
- Приема годишен мониторингов доклад за изпълнението на Областната стратегия за развитие на социалните услуги на базата на заложените приоритети и цели на стратегията.

6.1.2 РДСП и ДСП

Регионалните дирекции за социално подпомагане като териториални поделения на АСП в областните центрове провеждат държавната социална политика на ниво област, а Дирекциите "Социално подпомагане" на територията на всяка община по отношение на закрила на детето; рехабилитация и социална интеграция на хората с увреждания и проучване потребностите на населението в областта и в общините от социални помощи и социални услуги.

Ролята на РДСП Габрово по отношение на Областната стратегия включва:

- РДСП координира процеса по събиране, обобщаване и анализиране на данни за потребностите от ДСП;
- РДСП сътрудничи при изготвяне на общинската стратегия за социални услуги, проучване и анализиране на нови потребности и необходимост от актуализация;
- Поема оперативната и техническа координация на изпълнението на Стратегията с подкрепата на областна администрация и общините;
- Изготвя становища и прави предложения до АСП за откриване, закриване, промяна вида и капацитета на социалните услуги;
- Събира и актуализира база данни с резултатите от предоставяните социални услуги и контролира спазването на критерии и стандарти за предоставяне на социални услуги за деца и възрастни;
- Събира и актуализира база данни с резултатите от предоставяните социални услуги и следи за изпълнението на индикаторите за оценка на стратегията;
- Участва в Звеното за мониторинг и оценка и съответно изпълнява целите на ЗМО;
- Сътрудничи с областната и общинските администрации и с неправителствени организации при осъществяването на планираните дейности в стратегията;
- Осигурява методическа подкрепа на персонала на социалните услуги и системен контрол при предоставянето на социалните услуги;
- РДСП сътрудничи в процеса на подготовката и реализацията на закриване и реформиране СИ.

Предвид основните си функции, **ДСП Габрово и Севлиево** (с отделите си по Социална закрила и Закрила на детето и Хора с увреждания и социални услуги) сътрудничат в процеса за изпълнението на конкретни задачи при реализирането на Областната стратегия за развитие на социалните услуги:

- Правят предложения и изготвят становища за потребностите от социални услуги в съответната община до кмета на общината;
- Правят предложения до РДСП за откриване, реформиране и закриване на социални услуги, съобразно планираните дейности в стратегията;
- Осъществяват сътрудничество между общинската администрация и неправителствени организации във връзка с областната стратегия и предвидените дейности в нея;
- Събират и актуализира данните на базовите индикатори и резултатите от изпълнение на социалните услуги;
- ДСП работи в екип със специализираните институции и доставчиците на социални услуги, за осъществяване на процесите на деинституционализация, реформирането и закриването на домовете за деца.

6.1.3 Общини

Общините отговарят за цялостното изпълнение на Областната стратегия за развитие на социалните услуги на тяхната територия. За тази цел те разработват, приемат и прилагат общинска програма за развитие на социалните услуги и план за действие.

Местните власти разработват и изпълняват **интегрирани политики** за развитие на хората в риск на тяхната територия като комбинират ресурсите и координират дейности в сферата на социалното подпомагане, образование, здравеопазване, политики на пазара на труда, водени от интересите и нуждите на групите и хората в риск. Общините са доставчик на социални услуги. Общините развиват интегрирани политики в подкрепа на децата в риск, хората с увреждания и старите хора.

Роля и отговорности на **Общинския съвет**:

- Обсъжда и приема общинската стратегия / програма за развитие на социални услуги на територията на общината и годишния оперативен план за изпълнението ѝ по предложение на кмета на общината;
- Одобрява докладите за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги по предложение на кмета на общината;
- Съгласува проектни предложения за финансиране на социални услуги, които ще се развиват на територията на общината и планирани в Областната стратегия;
- Взема решения, свързани с развитие на СУ на територията на общината (откриване, закриване, разширяване, дофинансиране и пр.).

Решение за развиване на конкретна социална услуга се взема от Общинския съвет, като преди това е било разгледано в съответната постоянна комисия и консултирано по въпросите, свързани с финансирането. Предложението се внася от кмета или от общинските съветници.

Роля на **кмета** на общината:

- Организира изработването на общинските програми и планове за развитие на социални услуги на територията на общината и на програмата за реализацията му и след съгласуване с Обществения съвет по социално подпомагане ги внася за обсъждане и приемане от Общинския съвет;
- Организира разработването на общинските секторни политики и – след гласуването в Общинския съвет – организира цялостното им изпълнение. Кметът и общинската администрация осъществяват съгласуването на дейностите за развитие на социалните услуги с общите хоризонтални мерки за социално включване;
- Ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги;
- След съгласуване с Обществения съвет представя годишен и заключителен доклад за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги за одобряване от общинския съвет;
- Осъществява годишен мониторинг и оценка на изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги и оценка на нуждите на групите в риск;
- Търси възможности и осигурява финансиране от различни финансови източници за реализиране на конкретните общински дейности, планирани в областната стратегия.

Общественият съвет по социално подпомагане и услуги е консултативен орган към общината за осъществяване на сътрудничество, координация и консултация между община, централни държавни органи и доставчици на социални услуги с цел реализиране на социалната политика в конкретната общината. Неговата роля в изпълнението на стратегията е свързана с:

- Обсъждане на областната стратегия и осъществяване обществен контрол върху развитието на социалните услуги и инициативи, съобразно стратегията;

- Стимулиране на партньорството между местната власт и доставчиците на социални услуги за реализиране на планираните дейности в стратегията на територията на общината.

Местните власти носят конкретни отговорности също за инициирането и изпълнението на хоризонталните политики и мерки за социално включване. В този контекст, общините поемат и основната отговорност за изпълнението на мерки за социално включване, предвидени в Стратегията, например:

- Координират и инициират развитието на програми за повишаване на родителския капацитет, задържане на децата в училище, повишаване на качеството на образование и превенция на рисковото поведение на деца съвместно с училищата и центровете за обществена подкрепа;
- Отговарят и осигуряват условия за обхващане на всички деца на територията на общините в подготвителни групи и класове, гарантират спазването на задължителното изискване за записване на ученици в първи клас след завършена предучилищна подготовка в общинските училища;
- Координират и инициират развитието на програми в училищата за превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи, както и за наваксване на образователни пропуски;
- Развиват смесени социално образователни услуги в Центровете за обществена подкрепа за превенция на отпадането и задържане на децата в училище;
- Развиват интегрирана политика за подкрепа на хората в пенсионна възраст чрез комбиниране на ресурсите на Домашен социален патронаж, националните и оперативните програми за предоставяне на грижи в домашна среда и за осигуряване на заетост, клубовете на пенсионера и читалища; Разширяват функциите на патронажа и развиват мобилни екипи за предоставяне на домашни грижи;
- Осигуряват условия за посещаване в масови детски градини и училища на деца със специални потребности, включително с осигуряване на транспорт и на достъпна среда.

6.1.4 РИО на МОН

Регионалният инспекторат по образованието на МОН Габрово отговаря съвместно с РДСП Габрово за координиране и изпълнение на дейности за достъп до качествено образование на деца и ученици, реинтеграция в системата на образование на необхванати, отпаднали и нередовно посещаващи училище ученици.

РИО на МОН:

- Носи отговорност за интегриране в системата на образование на децата със специални потребности, отглеждани в семействата;
- Осигурява методическо ръководство на училищата за насочване на нередовно посещаващи училище ученици и деца с рисковото поведение към отделите за закрила на детето и Центровете за обществена подкрепа в област Габрово;
- Осигурява методическо ръководство и насърчава училищата за развитие на дейности съвместно с ЦОП и НПО за повишаване на мотивацията на учениците за задържане в училище и за запълване на свободното им време според индивидуалните им интереси; програми и проекти за превенция на рисковото поведение на деца; за реинтеграция в системата на образование на отпаднали деца, за задържането им в училище чрез участие в извънкласни дейности според индивидуалните им интереси и за наваксване на образователни пропуски;
- Осигурява контрол върху обхващането на всички деца на територията на област Габрово в предучилищна подготовка и възпитание; върху редовното посещение на

ученици в училище и записването на ученици в учебни заведения на територията на общината, в която живеят семействата им;

- Съдейства за извеждането на деца от помощно училище - Габрово в масови училища и за осигуряването на условия съвместно с училищата за наваксване на образователните пропуски и интегрирането им с връстниците им (оценка на образователното ниво и на нуждите, изготвяне на индивидуална програма за обучение, осигуряване на допълнителни часове за компенсиране на разлики в нивото, участие в дейности за запълване на свободното време и социализация);
- Съвместно с РДСП, ДБТ и директори на училища планира програми за вечерно и професионално обучение за младежи и възрастни с основно и по-ниско образование.

6.1.5 Дирекция Бюро по труда

Дирекция Бюро по труда участва в планирането и изпълнението на програми и активни мерки за интеграция на пазара на труда на хора в риск и мерки за подкрепа на семействата на групи в риск.

Основната роля на дирекцията "Бюро по труда" по изпълнението на стратегията включва:

- Участие в разработването на областни и местни програми за заетост и за обучение на рискови групи;
- Консултиране на младежи, напускащи и напуснали институции с цел професионално ориентиране, повишаване на квалификацията и посредничество при намиране на работа;
- Разработване на мерки и програми съвместно с общините за професионална квалификация и включване на пазара на труда на възрастни с увреждания и на роми, живеещи в затворени етнически общности;
- Участие в разработването на програми за обучение и пренасочване на персонал от СИ;
- Посредничество между работодатели и безработни от рисковите групи с цел намиране на работа;

Активно взаимодействие с институциите от други сектори (системата на здравеопазването, образованието и социалните услуги, териториалните органи на изпълнителната власт, органите на местното самоуправление, ръководствата на регионалните структури на представителните организации на работниците, служителите и на работодателите, НПО) при прилагането на Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово.

6.1.6 Регионална здравна инспекция Габрово

Държавната здравна политика на територията на областта се осъществява и организира от Регионална здравна инспекция (РЗИ). РЗИ отговаря за координацията и изпълнението на хоризонтални здравни мерки, насочени към хората в риск на територията на община Габрово. Създава база данни за здравни специалисти в помощ на хора с увреждания и хора със зависимости, която се използва от ДСП за насочване и консултиране на клиенти в риск.

Конкретните им отговорности са насочени към: здравна профилактика на майчинството/бременността с фокус нежелана и рискова бременност; медицинска рехабилитация за деца и възрастни с увреждания и подкрепа за техните семейства; разработване на здравно-социални програми за семейно планиране; качествена здравна грижа в домовете за деца и хора с увреждания и стари хора във всички общини на област Габрово.

6.1.7 Участие на НПО

Важна роля в изпълнението на стратегията играят НПО – част от тях участват в предоставянето на социални услуги като преки доставчици, други допринасят за прилагането на принципите и философията на Стратегията като представители на гражданското общество и групите в риск в област Габрово. Гражданските организации предоставят социални, здравни и

образователни услуги на територията на общината и областта за хора в риск. Съвместно с общините, териториалните структури на АСП и гражданите, НПО разработват интегрирани политики и мерки за социално включване. Участват в инициирането и изпълнението на хоризонтални мерки и политики за социално включване като партньори на общините и/или водещи организации за проектите. Подпомагат училищата и ЦОП при работа със семейството и с деца за изграждане на умения за самостоятелен живот и индивидуално развитие, задържане в училище, превенция на рисково поведение и зависимости.

НПО участват в актуализирането на Стратегията и в осъществяването на мониторинг и оценка на изпълнението ѝ като подпомагат събирането на данни и оценката на потребностите на крайните потребители.

6.2 Система на мониторинг и оценка. Работа на ЗМО.

6.2.1 Конкретните цели и задачи на системата за мониторинг и оценка са:

- Да осигурява постоянен поток от актуална информация за развитието на социалната среда в област Габрово
- Да обезпечи текущия мониторинг на изпълнението на дейностите по Стратегията на областно и общинско ниво, чрез:
 - Събиране на информация за обема и преките резултати от осъществяваните дейности / услуги;
 - Пряко наблюдение на хода, методите и начините на текущото изпълнение на планираните дейности, както и на степента на изпълнение на времевия график на дейности и резултати;
 - Анализ на резултатите от мониторинга в сравнение със заложените количествени и качествени индикатори в Плана за действие;
 - Предоставяне на консултации и съвети на място на преките изпълнители на стратегията – общини, външните доставчици на услугите, свързани сектори и др. за подобряване на дейностите и качеството на социалните услуги.
- Да гарантира системното актуализиране на Областната стратегия, подобряването на политиките за социално включване и постоянното усъвършенстване на социалните услуги и мерки чрез:
 - Предоставяне на конкретни препоръки за актуализиране на цялостната Стратегия по отношение на избраните приоритетни направления, дългосрочни и конкретни цели на интервенцията;
 - Препоръки и текуща, актуална информация за оперативно препланиране на дейностите и следващите етапи от изпълнението на предвидените дейности – социални услуги и мерки;
 - Системна обратна връзка от потребителите на услуги и препоръки за подобряване на вида и качеството на услугите в съответствие с реалните групови и индивидуални потребности;
 - Консултации и методическа помощ за усъвършенстване и подобряване на качеството на социалните услуги по места;
 - Идентифициране на добрите практики и научените уроци от осъществяването на Областната стратегия и мултиплициране на натрупания опит по места.

В съответствие с тези цели и задачи, изграждането и функционирането на цялостна Система за мониторинг и оценка дава реални, практически ползи за общините и структурите, които изпълняват Стратегията. Препоръките за промени, постоянният поток от информация и

обратната връзка от целевите потребители на услугите, осигурен от Системата за мониторинг и оценка е задължително условие за ефективното изпълнение на Стратегията.

Мониторингът и оценката е основният подход, който ще се следва при изграждането на системата. Този подход изисква включването и обратната връзка от всички участници в изпълнението на предоставянето на социалните услуги и носи допълнителни предимства за ефективността на мониторинга. Участието гарантира съпричастността и чувството за собственост на заинтересованите страни върху продуктите и резултатите от мониторинга и оценката и съответно – тяхната готовност и интерес от прилагането на препоръките на практика.

6.2.2 Изграждане на система за мониторинг и оценка на стратегията

Изграждането на цялостна функционираща система за мониторинг и оценка предполага комплекс от дейности, които се осъществяват на няколко етапа:

- създаване на структура и изграждане на екип;
- развитие на уменията и капацитета за мониторинг и оценка;
- осмисляне и конкретизиране на системата от индикатори;
- планиране и изпълнение на дейности за мониторинг и оценка;
- разпространение на заключенията от мониторинга и оценката и актуализиране на планове и дейности в съответствие с направените препоръки.

6.2.2.1 Създаване на звено за мониторинг и оценка

С оглед провеждане на оперативно текущо наблюдение на изпълнението на Областната стратегия за развитие на социалните услуги, ще се обособи Звено за мониторинг и оценка (ЗМО) с ясни и конкретни задачи и отговорности, което разполага с относителна независимост от преките изпълнители на услугите и мерките за социално включване.

Структура: ЗМО ще се създаде като структура в рамките на Областна администрация с участието на РДСП, която да работи в партньорство с общините, с други административни структури и НПО. ЗМО да бъде изградено със заповед на Областния управител.

Основният екип да обхваща 4 - 5 души – от Областна администрация - Габрово и РДСП Габрово, които да са натоварени с конкретни задължения за прилагане на системата за мониторинг и оценка на Областната стратегия. При необходимост основния екип да привлича в работата си и експерти от други териториални звена на централната администрация.

Задачите и отговорностите на ЗМО се разпределят, както следва.

- Координира цялостната дейност по мониторинг и оценка в област Габрово;
- Планира дейностите за мониторинг и оценка – изработва и съгласува годишните оперативни планове за мониторинг и оценка на изпълнението на стратегията;
- Изпълнява посещения на място за наблюдение на дейности и социални услуги в общините в областта;
- Предоставя консултации и практически съвети на доставчиците на услуги за подобряване на дейностите по места;
- Събира информация на областно ниво и систематизира данните / информацията, подадена от териториалните работни групи по общини;
- Изработва общ годишен мониторингов доклад за изпълнението на Стратегията, който се представя за обсъждане и одобрение на Областния съвет за развитие;
- Заедно с разширения екип обсъжда заключенията и препоръките от докладите за мониторинг и оценка;
- При необходимост актуализира Стратегията и я представя пред Областния съвет за развитие;

- Организира разпространението на резултатите от мониторинга и оценката сред заинтересованите страни и сред обществеността.

6.2.2.2 Планиране и изпълнение на дейностите за мониторинг и оценка

Дейностите по прилагането на системата за мониторинг и оценка предвиждат разработване и приемане на годишни оперативни планове за дейностите по мониторинг и оценка за всяка година от изпълнението на стратегията. Те се разработват от основния екип на ЗМО и се внасят за приемане от Областния съвет за развитие като част от годишния отчет по изпълнението на Стратегията и оперативния план за действие през следващата година.

Задължителните дейности по мониторинг и оценка включват:

- Текущ мониторинг на дейностите – събиране на информация, посещения на място, доклади от мониторинговите посещения;
- Създаване и постоянно актуализиране на база данни на областно ниво с разбивка по общини, територии, теми, рискови групи и пр.;
- Актуализиране, систематизиране и анализ на данните за ключовите базови индикатори за ситуацията;
- Събиране на информация и анализ на индикаторите за прогреса в изпълнението на Стратегията;
- Разработване на годишен мониторингов доклад за цялостното изпълнение на Стратегията;
- Разпространение на заключенията и препоръките от мониторинга и оценката;
- Разработване и внасяне на предложения за промени/подобрене в приоритетните направления, целите, дейностите на Стратегията.

В зависимост от наличните ресурси могат да се планират и **допълнителни дейности** на ЗМО като: проучвания по специфични въпроси, необходими за стартиране на нови дейности и/или иновативни услуги по целите на Стратегията.

6.3 Основни партньори. Механизми на партньорството

Съгласно чл. 36а, ал. 3 от Правилника за прилагане на Закона за социалните дейности, Областната стратегия следва да включва информация относно участието на гражданското общество, доставчиците на социални услуги и самите потребители в развитието на социалните услуги. С оглед спазване на това изискване и осъзнавайки важността за осигуряване на участие на всички заинтересовани страни в изпълнението, е заложено цяло приоритетно направление, което предвижда мерки за партньорство и взаимодействие. При осъществяването на мониторинга и оценката на изпълнението на Стратегията отново ще се търси съдействието на всички заинтересовани страни, като техни представители могат да бъдат включени в разширения екип на ЗМО.

Ефективното междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество ще допринесе за изграждане на оптимална мрежа от социални услуги в област Габрово, която да осигури равен достъп до услуги за рисковите групи и инструменти за максимално оползотворяване на наличните ресурси.

При изпълнението на Стратегията са заложили конкретни дейности за развиване на механизми за осъществяване на планираните смесени услуги и съвместни дейности между общини и сектори в решаването на проблемите на рисковите групи.

В област Габрово ще бъдат използвани следните инструменти за сътрудничество като:

- Партньорства – съвместни действия при изпълнение на общи дейности, междуобщински и смесени услуги;

- Сътрудничество със ЗМО в дейностите за мониторинг и оценка на Стратегията;
- Отворени работни групи с участие на всички заинтересовани страни и участие на експерти в съвместни работни групи, комисии и екипи;
- Провеждане на срещи и обменни посещения между съседни общини за обмен на информация за групи в риск, обсъждане и планиране на съвместни дейности и проекти за подкрепа на целевите групи. Междуобщинските срещи са с участието на всички заинтересовани институции, в чиито компетенции попадат групите в риск (като ДСП, ДБТ, доставчици на социални услуги, училища, НПО и др.);
- Съвместно развитие на мобилни екипи за осигуряване на подкрепа на хора с увреждания и самотни стари хора в изолирани населени места;
- Разработване на междуобщински и междусекторни проекти за подкрепа на групите в риск – решаването на проблемите на тези групи често изисква комбиниране на ресурсите на местно ниво и участието на всички заинтересовани страни;
- Развитието на партньорствата между общините, изграждането на мрежи на областно и местно ниво ще допринесе за съгласуването и обединяването на дейностите на ангажираните институции с фокус уязвимите общности и групи.

6.4 Основни етапи в изпълнението на стратегията

Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово обхваща 5-годишен период (2016 – 2020), в който се обособяват два етапа за изпълнение на стратегията, всеки от които започва с период на подготовка и интензивно оперативно планиране, както следва:

	Период	Дейности
Подготвителен етап	първа половина на 2016	• Изготвяне и приемане на Общински стратегии за социалните услуги в 4-те общини • Сформиране на ЗМО със заповед на Областен управител
Първи етап	2016 - 2018	• Ежегодно планиране и отчитане напредъка по изпълнението на стратегията • Изпълнение на дейностите по стратегията
Оценка и препланиране	2018	• Препланиране на следващия етап в съответствие със заключенията и препоръките от годишните мониторингови доклади
Втори етап	2018 – 2020	• Ежегодно планиране и отчитане напредъка по изпълнението на стратегията • Изпълнение на дейностите по стратегията
Финален етап	2020	• Финална оценка на въздействието от Областната стратегия

Подготовката за стартиране на Стратегията през първото тримесечие на 2016 г. обхваща няколко основни компонента, чрез които се поставя основата за успешното изпълнение на същинските дейности и постигането на целите, резултатите и цялостния ефект от областната стратегия.

1) Формиране на структури, организационна рамка:

- Обособяване на Звено за мониторинг и оценка към областна администрация с участието на РДСП.

- Утвърждаване на процедури/отговорности за координация на Областната стратегия.
- 2) Валидизиране на Областната стратегия на общинско ниво:
- Изготвяне и приемане на Общински стратегии – планове за социалните услуги на основата на Областната стратегия.
 - Адаптиране на общинските планове за развитие на социалните услуги към приоритетите, целите и принципите на Областната стратегия за развитие на социалните услуги.
- 3) Оперативно планиране, създаване на процедури и комуникационни канали за обмен на информация.
- 4) Утвърждаване ефективно взаимодействие между партньорите, механизми на сътрудничество между заинтересованите страни, мрежи за изпълнение на Стратегията:
- Осигуряване на партньорство и подкрепа от заинтересованите страни на ниво община
 - Осъществяване на информационни срещи и консултации между представители на общински съвет, общинска администрация, доставчици и други представители на общността
 - Провеждане на срещи и открити дискусии с НПО и граждани.

7 Ресурси

7.1. Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията

Изграждането на капацитет за реализиране на Областната стратегия за социалните услуги в Габрово има за цел да повиши административния и организационен капацитет на всички организации, институции - участници в реализацията на стратегията, така че да осигури благоприятна среда, в която хората, ангажирани с нейното изпълнение – от административните позиции (отговорни за планиране на реформирането или разкриването на нови услуги, финансовото им обезпечаване), до специалистите, които директно предоставят социални услуги за рисковите групи, да реализират пълния си потенциал.

В рамките на приоритетно направление 3, Специфична цел 3.1 Развитие на капацитет за управление и предоставяне на качествени и ефективни социални услуги са предвидени мерки за подобряване капацитета както на лицата, ангажирани в социалните услуги, така и на експертите, извършващи планиране и мониторинг на социалните услуги.

7.2 Финансови и материални ресурси

Източници на финансиране

Източниците на финансиране на социалните услуги са посочени в глава седма на Закона за социалното подпомагане и това са: републиканския бюджет, общинските бюджети, национални и международни програми, дарения от местни и чуждестранни физически и юридически лица, средства от фонд “Социална закрила” и други източници.

Основен източник на финансиране на социалните услуги в плановия период остава републиканския бюджет. От него се финансира главно текущата издръжка на социалните заведения. Издръжката на местни социални дейности се осигурява от собствени източници. Това важи и за социални услуги, разкрити по проекти, чиято устойчивост следва да бъде гарантирана от общините и съответно осигурено продължаващо собствено финансиране. За част от услугите общините събират такси от потребителите.

Финансирането на инвестициите, свързани с основния ремонт, изграждането на нови обекти за социални услуги и тяхното оборудване и обзавеждане, е осигурено главно от републиканския бюджет и от оперативните програми. При изпълнение на инфраструктурни проекти по оперативните програми, общините също осигуряват съ-финансиране.

В настоящия програмен период, освен собствено финансиране и финансиране от държавния бюджет, общините ще използват и възможностите по оперативните програми „Региони в растеж”, „Развитие на човешките ресурси” и „Развитие на селските райони”. В рамките на приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на Оперативната програма „Региони в растеж” 2014-2020 г. (ОПРР 2014-2020), инвестиционен приоритет 1.4. Инвестиране в социална, спортна и културна инфраструктура, е предвидено финансиране за група дейности „Социална инфраструктура“:

- Осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими групи от населението и други групи в неравностойно положение, чрез строителство, реконструкция, ремонт и разширение на социални жилища, в които да бъдат настанени представители на целевата група и рехабилитация на прилежащите пространства; подобряване достъпа на лицата с увреждания до упоменатите по-горе сгради, като част от останалите строително-монтажни работи по съответните обекти;
- Основен ремонт/реконструкция/изграждане на подходяща общинска инфраструктура за предоставяне на социални услуги в общността – центрове за временно настаняване, кризисни центрове, приюти и центрове за работа с деца на улицата, включително прилежащите пространства; подобряване на достъпа на лицата с увреждания до упоменатите по-горе сгради като част от останалите строително-монтажни работи по съответните обекти и конструктивни обследвания на съществуващия сграден фонд;
- Доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане за горепосочените представители на целевата група.

Община Габрово е конкретен бенефициент по тази приоритетна ос за обектите, включени в одобрения Интегриран план за градско възстановяване и развитие. Сред основните обекти, включени в Инвестиционната програма на Община Габрово за кандидатстване по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на Оперативната програма „Региони в растеж” 2014-2020 (ОПРР 2014-2020), са социални жилища за групи в неравностойно положение. Индикативната стойност на очакваната БФП за проекта е 1 300 000 лв.

Община Севлиево също е конкретен бенефициент по Приоритетна ос 1 на ОПРР като община от 4 ниво по Националната концепция за пространствено развитие. В интегрирания план на общината са заложили 7 обекта от социалната инфраструктура, за които се предвижда ремонт и реновиране на обща стойност 3 008 000 лв.

В рамките на Приоритетна ос 4 „Регионална социална инфраструктура” на ОПРР е предвиден и Инвестиционен приоритет за инвестиране в здравна и социална инфраструктура, която допринася за националното, регионалното и местното развитие. Приоритетно ще бъде осигурявано финансиране, което допринася за Деинституционализация на социалните услуги. Общините ще могат да кандидатстват за финансиране проекти, които допринасят за постигане на интегриран подход при грижата за деца и възрастни хора с ясен социален ефект и въздействие. Ще бъдат подкрепяни дейности по обновяване и изграждане на инфраструктура за деинституционализация, включително центрове за настаняване от семеен тип. С оглед постигане на интегриран подход при грижата за деца ще се подпомагат проектите, свързани с подобряване на инфраструктурата за предоставяне на социални услуги като дневни центрове, центрове за рехабилитация и т.н.:

- Строителство на Центрове, предоставящи услуги за деца в риск – дневни центрове за деца с увреждания, центрове за социална рехабилитация и интеграция, центрове по

- превенция за деца и семейства от различни уязвими групи (наркозависими, деца с увреждания, деца с девиантно поведение и др.), включително прилежащото им дворно място;
- Строителство на Центрове за настаняване от семеен тип и прилежащото им дворно пространство за деца в риск. Строителство, ремонт, реконструкция, обновяване на сграден фонд за Защитени жилища (пристрояване, надстрояване, реконструиране и преструктуриране на пространства) и др., включително прилежащото им дворно място (при условие че сградата разполага с такава);
 - Изграждане на инфраструктурата за съпътстващи услуги за деца и възрастни - Дневен център и Център за социална рехабилитация и интеграция и др., включително прилежащото им дворно място;
 - Строителство, ремонт, реконструкция, обновяване на сграден фонд за социални услуги в общността (в т.ч. социални услуги резидентен тип), във връзка с процеса на деинституционализация на възрастни /пълнолетни лица (пристрояване, надстрояване, реконструиране и преструктуриране на пространства) и др., включително прилежащото им дворно място;
 - Строителство, реконструкция и ремонт на инфраструктура за предоставяне на услуги за ранно детско развитие за деца и техните семейства и др.;
 - Доставка и монтаж на оборудване и обзавеждане за горепосочените сгради/помещения, като част от цялостното им обновяване;
 - Внедряване на мерки за енергийна ефективност в горепосочените сгради/помещения, включващи топлоизолация, подмяна на дограма, локални инсталации и/или връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване и др.;
 - Въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници на горепосочените сгради за задоволяване на собствените нужди от енергия, когато това е технически възможно и икономически целесъобразно;
 - Обследвания за енергийна ефективност и конструктивни укрепвания на горепосочените сгради;
 - Подобряване достъпа за хора с увреждания до гореспоменатите сгради.

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” е оперативната програма, която в най-голяма степен допринася за осигуряване на социално включване на различни маргинализирани общности. Подходът при финансиране на мерки по ОПРЧР е интегриран и осигурява комплексно въздействие върху социалните, здравни, образователни услуги и услугите за заетост. Възможностите за финансиране и по петте приоритетни оси на програмата ще повлияят директно или индиректно за постигането на по-качествен и независим живот на целевите групи, в семейна или близка до семейната среда. С по-голям ефект към социалното включване ще бъдат проектите, финансирани по приоритетни оси 2 и 3. Чрез дейностите, предвидени в програмата в рамките на приоритетна ос 2, ще се финансират социални услуги за всички групи от зависими лица в домакинството – с акцент върху децата, включително с увреждания, а също така възрастните с увреждания, лица над 65г. в невъзможност от самообслужване. В рамките на приоритетна ос 2 ще бъдат финансирани и дейности, които допринасят за замяна на институционалния модел на грижа за деца и възрастни със социални и здравни услуги в общността, включително услуги за дългосрочна грижа. В много от случаите подходът на ОП РЧР 2014 – 2020 г. е интегриране на услуги от двата сектора (пазар на труда и социално включване) за постигане на по-силен положителен ефект, както по отношение на превантивните интервенции, така и по отношение на последващата подкрепа за вече изпадналите в състояние на неравнопоставеност лица. Това важи особено за инвестиционни приоритети 1, 2 и 3 на приоритетна ос 2, насочени към представители на всички социално уязвими групи, в т.ч. маргинализираните общности като ромите, хората с увреждания, децата и възрастните в институции и други. В рамките на приоритетна ос 3 “Модернизация на

институциите на пазара на труда, социалното включване и здравеопазването” ще се финансират дейности, свързани с изграждането на капацитет на лицата, ангажирани в социалните услуги. Предвидени са и дейности за повишаване знанията и уменията на експерти, извършващи мониторинг на социалните услуги. В този смисъл проектите по приоритетна ос 3 ще допринесат за изпълнение на заложените цели в приоритетно направление 3 на Областната стратегия за развитие на социалните услуги. Най-голямо внимание следва да се обърне на процедурите, които ще бъдат открити по следните оси/приоритети/специфични цели:

ПРИОРИТЕТНА ОС 2

ИП 1 „Социално-икономическа интеграция на маргинализирани общности като ромите”

СЦ Увеличаване на броя на лицата от уязвими етнически общности, включени в заетост, образование, обучение, социални и здравни услуги с фокус върху ромите, мигранти, участници с произход от други държави

ИП 2: „Активно приобщаване, включително с оглед насърчаване на равните възможности и активното участие и по-добрата пригодност за заетост”

СЦ 1: Увеличаване на броя на членове на семейства с деца /включително с увреждания/, които са започнали да търсят работа или са в заетост, след предоставени интегрирани мерки за социално включване
СЦ 2: Увеличаване на броя на хората с увреждания, които са започнали да търсят работа или са заети, чрез предоставяне на социални и здравни услуги, вкл. чрез интегрирани мерки за хора с увреждания и техните семейства

ИП 3: Повишаване на достъпа до услуги, които са на достъпна цена, устойчиви и висококачествени, включително здравни и социални услуги от общ интерес

СЦ 1 Подобряване на достъпа на хора с увреждания и хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване до услуги за социално включване и здравеопазване
СЦ 2: Намаляване броя на възрастните и хората с увреждания, настанени в институции чрез предоставяне на социални и здравни услуги в общността, включително услуги за дългосрочна грижа
СЦ 3: Намаляване броя на децата и младежите, настанени в институции чрез предоставяне на социални и здравни услуги

ИП 4 „Насърчаване на социалното предприемачество и на професионалната интеграция в социалните предприятия и насърчаване на социалната и солидарна икономика с цел улесняване на достъпа до заетост ”

СЦ: Увеличаване броя на заетите в социалните предприятия след получена подкрепа

ПРИОРИТЕТНА ОС 3

ИП 1 „Инвестиции в институционален капацитет и в ефикасността на публичните администрации и публичните услуги на национално, регионално и местно равнище с цел осъществяването на реформи и постигането на по-добро регулиране и добро управление”

СЦ 1: Повишаване на знанията уменията и компетенциите на служителите в администрацията в сферата на социалното включване, здравеопазването, равните възможности и недискриминацията и условията на труд

СЦ 2: Въвеждане на нови процеси с цел подобряване на процесите на планиране, изпълнение, мониторинг, контрол и оценка на политиките в институциите в сферата на социалното включване, здравеопазването, равните възможности и недискриминацията и условията

В рамките на Приоритетна ос: № 2 „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване”, Инвестиционен приоритет: 3 на ОПРЧР 2014-2020 г. има две процедури за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за общините - „Независим живот” и „Нови алтернативи”. Операциите допълват и надграждат операции „Помощ в дома” и „Алтернативи” по ОПРЧР 2007-2013, като дават по-широк обхват и спектър на дейностите в посока предоставяне на интегрирани социално-здравни услуги. Новите схеми за финансиране търсят широкоспектърен подход за децентрализирано предоставяне на общинско ниво на почасови услуги за хора с увреждания и възрастни хора, които имат затруднения в обслужването си. Чрез тези схеми ще се осигурят социални услуги за следните целеви групи: хора с увреждания, с ограничения или невъзможност за самообслужване;

- Хора над 65 г. с ограничения или в невъзможност за самообслужване;
- Семейства на деца, с увреждания;
- Самотно живеещи тежко болни лица;

По схема „Независим живот” Община Габрово и Община Севлиево очакват да бъде осигурен максималния допустим бюджет за схемата - 500 000 лв., Община Дряново е кандидатствала за 499 570 лева, а Община Трявна има одобрен проект на стойност 496 000 лв.

По схема "Нови алтернативи" всички общини от областта са кандидатствали и осигурили безвъзмездна финансова помощ за изплащане възнаграждения на личните асистенти, екип и на медицинските специалисти, които ще предоставят здравни грижи на потребителите на социалната услуга. Община Габрово, в качеството си на партньор на Агенция за социално подпомагане реализира проект "Нови възможности за грижа" на стойност 395 000 лв. По схема „Нови алтернативи” Община Севлиево изпълнява проект „Нови възможности за грижа” на стойност приблизително 499 970 лв.

Общини Севлиево, Дряново и Трявна ще могат да получат инвестиционна подкрепа за социални дейности и по Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. в рамките на Приоритетна област 6Б - Стимулиране на местното развитие в селските райони, 6Б-1: Подобряване на социалната инфраструктура.

По Подмярка 7.2. **Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия**, са предвидени 2 операции, които касаят развитието на социални дейности и включват:

- Инвестиции за изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на социална инфраструктура за предоставяне на услуги, които не са част от процеса на деинституционализация на деца или възрастни;
- Инвестиции за изграждане, реконструкция, ремонт, обзавеждане и/или оборудване на общинска инфраструктура за осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими групи от населението, включително роми;

8 Комуникационна програма

Публичността при изпълнението на всяка една политика е осъзната необходимост за изграждането на информирано обществено мнение, а в последствие – надграждането му в обществено доверие.

Настоящата комуникационна програма очертава само рамката, в която ще бъдат разгърнати конкретните усилия по популяризиране, комуникиране и информиране на широката общественост относно процеса на изпълнение и отчитане на Областната стратегия за развитие на социалните услуги (2016 – 2020) на област Габрово. Популяризирането на стратегията е сред приоритетните задачи на администрацията на областния управител на Област Габрово, която трябва да допринесе както за по-широката познаваемост на визията, целите и мерките на Областната стратегия, така и за популяризирането на конкретни възможности за развитие в сферата на социалните услуги.

8.1. Цели и водещи принципи

Основните цели на комуникационната програма на Областната стратегия за развитие на социални услуги в Габрово (2016 – 2020 г.) са:

- да представи и популяризира сред широката общественост и заинтересованите страни резултатите, ползите и положителните ефекти от изпълнението на Областната стратегия;
- да спомогне за изграждане на обществена подкрепа към политиките на социално включване;
- да допринесе за повишаване на информираността и чувствителността в обществото към проблемите на различни уязвими общности и групи;
- да създаде ефективни механизми за предоставяне на информация, събирана по различни канали от различни организации.

Целевите групи на комуникационната програма са:

- Органи и институции на държавната и местната власт
- Изпълнителни агенции
- Териториални структури на държавните органи и институции
- Неправителствени организации
- Доставчици на социални услуги
- Приоритетни целеви групи на областната стратегия за социални услуги
- Потребители на социални услуги
- Лидери на обществено мнение
- Медии
- Широката общественост

Водещите принципи на комуникационната програма са:

- **Целенасоченост** – ясно дефинирани цел и аудитория на всяко комуникационно послание, свързано с Областната стратегия за развитие на социални услуги и нейните бенефициенти;

- **Прозрачност** – яснота и всеобхватност на информацията, разпространена в общественото пространство за Областната стратегия за развитие на социални услуги и нейните бенефициенти.
- **Достъпност на информацията** – достигане на посланията и комуникираната информация до най-голям брой заинтересовани лица;
- **Качество на информационните ресурси** – изчерпателност, задълбоченост и аналитичност на комуникационните послания, свързани с Областната стратегия за развитие на социални услуги и нейните бенефициенти.
- **Многообразие и ефикасност на използваните комуникационни канали и комуникационни средства** – идентифициране на най-надеждните и обществено значими средства и канали за комуникация, служещи за връзка със заинтересованите страни от изпълнението на Областната стратегия за развитие на социални услуги.
- **Ефективност на комуникационните послания** – целенасочено ориентиране на информационния поток, обслужващ Областната стратегия за развитие на социални услуги, в посока към промяна на консервативни обществени нагласи.
- **Позитивност на комуникационните послания** – изграждане на климат на доверие и съпричастие с всички заинтересовани страни с оглед на ефективното изпълнение на Областната стратегия за развитие на социални услуги.
- **Широко междуобщинско и междусекторно партньорство, сътрудничество и екипност в комуникационния обмен.**

8.2. Оперативно изпълнение на комуникационната програма

С оглед постигане на целите на настоящата комуникационната програма е необходимо оперативното ѝ изпълнение да се възложи на професионалист за връзки с обществеността, който да е пряко ангажиран с наблюдението и отразяването на информационните потоци, свързани с изпълнението на Областната стратегия за развитие на социалните услуги в областта.

Тази функция ще бъде изпълнявана от експерта за връзки с обществеността в областна администрация в сътрудничество със Звеното за мониторинг и оценка на регионалната стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово. В рамките на неговите компетенции и правомощия и с увеличаване на неговите задължения и отговорности, служителят за връзки с обществеността може да се ангажира с координирането и реализирането на дейностите по изпълнение на комуникационната програма.

Задачи и отговорности на експерта за връзки с обществеността в областна администрация пряко ангажирано с реализирането на комуникационната програма.

- Участва в планирането на дейности, свързани с реализирането на целите на комуникационната програма.
- Поддържа тясно сътрудничество със ЗМО, извлича актуална информация по изпълнението на областната стратегия за развитие на социалните услуги, обработва и представя информацията в достъпен вид за широката общественост, съгласува и синхронизира своите действия със Звеното за мониторинг и оценка.
- Въвлича всички заинтересовани страни в информационния обмен за целите на Областната стратегия за развитие на социалните услуги чрез сътрудничество с техните експерти за връзки с обществеността или органи и институции, отговорни за подготовката и реализацията на информационни кампании и комуникационни материали.
- Организира брифинги, пресконференции и други информационни мероприятия за постигане целите на комуникационната програма.

- Следи за подаването от всички заинтересовани страни на унифицирана информация и послания в общественото пространство във връзка с изпълнението на целите на стратегията.

Времеви график за изпълнение на стратегията

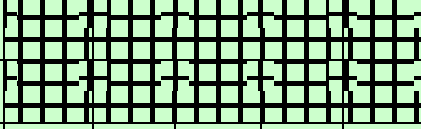
Дейност	Услуга	местоположение	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Източник на финансиране	Изпълняваща организация
1.1.1.5.	Дом за възрастни хора с физически увреждания ⁵	Габрово							ДДД	Община Габрово
1.1.1.2.	Дом за възрастни хора с деменция ⁶	Дряново							ДДД	Община Дряново
1.1.1.1.	Дом за възрастни хора с психични разстройства	с. Радовци, община Дряново							ДДД	Община Дряново
1.1.1.4.	Дом за възрастни хора с умствена изостаналост	с. Батошево, община Севлиево							ДДД	Община Севлиево
1.1.1.5.	Дом за стари хора с отделение за лежачо болни	с. Стоките, община Севлиево							ДДД	Община Севлиево
1.1.1.3.	Дом за стари хора	с. Добромирка, община Севлиево							ДДД	Община Севлиево
1.1.1.5.	Дом за стари хора	Трявна							ДДД	Община Трявна
1.1.2.4.	Дом за стари хора ⁷	Дряново							Проект, ДДД	Община Дряново
1.1.2.6.	Регионален хоспис	Дряново							По чл. 98, ал. 1 от ЗЛЗ	Община Габрово
1.1.2.1.	ЦНСТ за възрастни хора с деменция	Габрово							Проект, ДДД	Община, доставчик
1.1.2.2.	ЦНСТ за стари хора	Габрово							Проект, ДДД	Община, доставчик
1.1.2.5.	ЦНСТ за стари хора 1	Севлиево							Проект, ДДД	Община, доставчик
1.1.2.5.	ЦНСТ за стари хора 2	Севлиево							Проект, ДДД	Община, доставчик
1.1.2.7.	ЦНСТ за възрастни хора с физически увреждания 1	с. Столът, община Севлиево							ДДД	Община Севлиево
1.1.2.7.	ЦНСТ за възрастни хора с физически увреждания 2	с. Столът, община Севлиево							ДДД	Община Севлиево
1.1.2.7.	ЦНСТ за възрастни хора с психични разстройства 1	с. Батошево, община Севлиево							ДДД	Община Севлиево
1.1.2.7.	ЦНСТ за възрастни хора с психични разстройства 2	с. Батошево, община Севлиево							ДДД	Община Севлиево
1.1.2.3	Защитено жилище за възрастни хора с психични разстройства	Дряново							Проект, ДДД	Община, доставчик
1.1.2.7.	Защитено жилище за възрастни хора с физически увреждания	Дряново							ДДД	СД"Дружество за соц. Подпомагане"
1.1.2.7.	Защитено жилище 1	с. Царева ливада,							ДДД	ДУПУЛ

⁵ Периодът на предоставяне на социални услуги за потребителите е отбелязан с във времеви график

⁶ Трансформирането/ намаляването на социални услуги е отбелязано с във времеви график

⁷ Периодът на изграждане и подготовка за стартиране на услугите е отбелязан с във времеви график

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

Дейност	Услуга	местоположение	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Източник на финансиране	Изпълняваща организация
		община Дряново								
1.1.2.7.	Защитено жилище 2	с. Царева ливада, община Дряново							ДДД	ДУПУЛ
1.1.2.7.	Защитено жилище	с. Гостилица, община Дряново							ДДД	Община Дряново
1.1.2.7.	Преходно жилище	с. Радовци, община Дряново							ДДД	Община Дряново
1.3.1.1.	Дневен център за възрастни хора с увреждания ⁸	Габрово							ДДД	БАЛИЗ
1.3.1.3.	Дневен център за възрастни хора с увреждания	Севлиево							Проект, ДДД	Община, доставчик
1.3.1.4.	Дневен център за възрастни хора с увреждания	Трявна							ДДД	Община Трявна
1.3.1.5.	Дневен център за стари хора	Габрово							ДДД	Сдружение "Слънчев Дом 2011"
1.3.1.5.	Дневен център за стари хора	Дряново							ДДД	СД "Дружество за социално подпомагане"
1.3.1.2.	Дневен център за стари хора	с. Царева ливада, община Дряново							Проект, ДДД	Община, доставчик
1.3.1.5.	ЦСРИ за хора с различни по вид и степен увреждания	Габрово							ДДД	Съюз на слепите в България
1.3.1.5.	ЦСРИ	Трявна							ДДД	Община Трявна
1.2.1.1. 2.2.2.5.	Личен асистент	Всички общини							ОП "РЧР"	общини
1.2.1.1. 2.2.2.5.	Социален асистент	Всички общини							ОП "РЧР"	общини
1.2.2.2.	Домашен социален патронаж	Габрово, Дряново, Севлиево, Трявна							От общински бюджет	Общините
1.2.2.3.	Обществена трапезария	Габрово							Общински бюджет, проект	Община Габрово
1.2.2.3.	Обществена трапезария	Дряново							Проект	Община Дряново
1.3.1.6.	Клуб на пенсионера	Габрово							Общински бюджет	Общин Габрово
1.3.1.6.	Клуб на пенсионера	Всички общини							Общински бюджет	общини
1.2.2.1.	Изграждане на социални жилища	Габрово							проект	Община Габрово
1.3.1.7.	Клуб на инвалида	Всички общини							Общински	Общини, НПО

⁸ Трансформирането/ увеличаването на социални услуги е отбелязано с във времеви график

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

Дейност	Услуга	местоположение	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Източник на финансиране	Изпълняваща организация
									бюджет, НПО	
2.1.1.1.	ЦОП	Габрово		■ ■ ■ ■					ДДД	Община Габрово
2.1.1.1.	ЦОП	Габрово							ДДД	ИМКА
2.1.1.1.	ЦОП SOS „Детски селища” България	Габрово, Трявна							Субсидии и индивидуални дарения	Сдружение SOS „Детски селища” България
2.1.1.1.	ЦОП	Дряново			■ ■ ■ ■				ДДД	НЧ "Развитие -1869"
2.1.1.1.	ЦОП	Севлиево			■ ■ ■ ■				ДДД	МСС - България
2.1.1.2.	ЦОП	Трявна							Проект, ДДД	Община, доставчик
2.1.1.3.	Звено "Майка и бебе"	Габрово							ДДД	Община Габрово
2.1.2.2.	Развитие на дейности по приемна грижа	Всички общини							Проект, ДДД	ЦОП, общини
2.2.1.1.	ЦНСТ за деца и младежи с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи	Габрово							ДДД	Община, доставчик
2.2.1.2.	ЦНСТ за деца и младежи без увреждания	Габрово							Проект, ДДД	Община, доставчик
2.2.1.3.	ДДЛРГ – Севлиево	Севлиево							ДДД	Община Севлиево
2.2.1.3.	ЦНСТ за деца и младежи	Севлиево							Проект, ДДД	Община, доставчик
2.2.1.4.	ЦНСТ за деца и младежи с увреждания	Габрово							ДДД	Община Габрово
2.2.1.4.	ЦНСТ за деца и младежи с увреждания	Габрово							ДДД	Община Габрово
2.2.1.4.	ЦНСТ за деца и младежи с увреждания	Севлиево							ДДД	Община Севлиево
2.2.1.5.	ЦНСТ за деца и младежи без увреждания	Севлиево							ДДД	Община Севлиево
2.2.1.5.	ЦНСТ за деца и младежи без увреждания	Габрово							ДДД	Сдружение SOS „Детски селища”
2.2.1.5.	Наблюдавано жилище «Дом възможност»	Габрово							Дарения	Фондация за социална промяна и включване(ФСПВ)
2.2.1.5.	Наблюдавано жилище	Севлиево							ДДД	МСС България
2.2.2.1.	Дневен център за деца и младежи с увреждания	Габрово		■ ■ ■ ■					ДДД	Фондация "Грижи за деца с увреждания"
2.2.2.3.	Дневен център за деца до 7 години	Габрово							Проект/местно финансиране	Община Габрово
2.2.2.4.	Дневен център за деца и възрастни с увреждания	Дряново							ДДД	ДУПУЛ
2.2.2.4.	Дневен център за деца и младежи с увреждания	Севлиево							ДДД	МСС - България
2.2.2.6.	ПСРИ за деца от аутистичния спектър	Габрово							ДДД	Община Габрово,
2.3.1.1.	Комплекс за предоставяне на интегрирани услуги за деца и семейства.	Габрово							Проект за социално включване и проект „Комплекс за социално-	Община Габрово

Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Габрово 2016-2020 г.

Дейност	Услуга	местоположение	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Източник на финансиране	Изпълняваща организация
									здравни услуги за деца и семейства“, по ОП РЧР 2014-2020	
2.3.1.1.	Общностен център по ПСВ «Равен шанс за всички» - комплекс от услуги за деца от 0 до 7 годишна възраст и техните родители	Севлиево							Проект за социално включване	МСС - България
2.3.2.1.	Образователни програми и кампании за превенция на рисковото поведение ⁹	Всички училища в областта							Общински бюджет, проект	МКБШПМН, ЦОП, училища и ДГ, ДСП
2.3.2.2.	Областен съвет по наркотични вещества и Превантивно информационен	Габрово							Общински бюджет	Община Габрово
2.3.2.3.	Местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни	Всички общини							Общински бюджет	общини
2.3.3.1. 2.3.3.2.	Общински политики и мерки за достъп до образование, извънкласни и извънучилищни дейности	Всички общини, училищата в областта							Общински бюджет, проекти	Общини, РИО на МОН, училища, НПО

⁹ Периодът на предоставяне на смесени междусекторни услуги за потребителите е отбелязан с във времевия график

Използвани съкращения (абривиатури)

АСП	Агенция за социално подпомагане
ДБТ	Дирекция Бюро по труда
ДВХД	Дом за възрастни хора с деменция
ДВХПР	Дом за възрастни хора с психични разстройства
ДВХУИ	Дом за възрастни хора с умствена изостаналост
ДВХФУ	Дом за възрастни хора с физически увреждания
ДДЛРГ	Дом за деца лишени от родителски грижи
ДСП	Дирекция „Социално подпомагане”
ДСХ	Дом за стари хора
ДЦДВУ	Дневен център за деца и възрастни с увреждания
ДЦДМУ	Дневен център за деца и младежи с увреждания
ДЦСХ	Дневен център за стари хора
ДЦВХУ	Дневен център за възрастни хора с увреждания
ЕС	Европейски съюз
ЗМБ	Звено “Майка и бебе”
ЗМО	Звено за мониторинг и оценка
ЗСП	Закон за социално подпомагане
ЗЖ	Защитено жилище
ЗЖВХПР	Защитено жилище за възрастни хора с психични разстройства
МКБППМН	Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
НЖ	Наблюдавано жилище
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
ОЗД	Отдел “Закрила на детето”
ООН	Организация на обединените нации
ОПРР	Оперативна програма “Региони в растеж”
ОПРЧР	Оперативна програма за развитие на човешките ресурси
ОСР	Областна стратегия за развитие
ОСРСУ	Областна стратегия за развитие на социалните услуги
ОбСНВ	Общински съвет за наркотични вещества
ПИЦ	Превантивно-информационен център
ПЖ	Преходно жилище
РДСП	Регионална дирекция за социално подпомагане
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РИО на МОН	Регионален инспекторат по образование към Министерството на образованието и науката
СИ	Специализирана институция
СУ	Социална услуга
ЦНСТ	Център за настаняване от семеен тип
ЦНСТВХД	Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора с деменция
ЦНСТДМБУ	Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи без увреждания
ЦНСТДМУ	Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания
ЦНСТСХ	Център за настаняване от семеен тип за стари хора
ЦНСТХПР	Център за настаняване от семеен тип за хора с психически разстройства
ЦНСТХФУ	Център за настаняване от семеен тип за хора с физически увреждания
ЦОП	Център за обществена подкрепа
ЦСРИ	Център за социална рехабилитация и интеграция
ЦСРИДАС	Център за социална рехабилитация и интеграция за деца от аутистичния спектър

Раздел Д: Приложения

9 Оценка на потребностите от социални услуги

9.2 Приложение 1: Финален доклад за анализ на ситуацията и оценката на потребностите в област Габрово.

9.3 Приложение 2: Анализ на ситуацията и оценка на потребностите в община Габрово

Приет с Решение №66 от 23.12.2015 г. на Общински съвет – Габрово.

9.4 Приложение 3: Анализ на ситуацията и оценка на потребностите в община Дряново

Приет с Решение №593 от 23.09.2015 г. на Общински съвет – Дряново.

9.5 Приложение 4: Анализ на ситуацията и оценка на потребностите в община Севлиево

Приет с Решение №052 от 22.12.2015 г. на Общински съвет – Севлиево.

9.6 Приложение 5: Анализ на ситуацията и оценка на потребностите в община Трявна

Приет с Решение №120 от 29.07.2015 г. на Общински съвет – Трявна.